

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului“, Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI,
(Strada Măcelarilor Nr. 12.)

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oră
12 bani, a treia-oră 10 bani.

Adunarea Societății pentru fond de teatru român la Blaj

Sora mai mică a Asociațiunii, dar înființată tot pentru înaintarea *culturii naționale române*, „Societatea pentru fond de teatru român“, și-a ținut adunarea generală din anul acesta deodată cu a Asociațiunii tot la Blaj, făcând astfel, ca însemnătatea întrunirii Românilor din toate provinciile Daciei lui Traian să iasă și mai mult la iveală.

Ca în orice muncă omenească, *împărțirea* muncii contribuie și când e vorbă de cultură să se ajungă mai ușor și mai cu tețmeiu înspre țintă. Însemnătatea teatrului național pentru un popor a arătat-o în mod luminos Prea Sfinția Sa, episcopul nostru **Miron E. Cristea** dela Caransebeș în discursul (vorbirea) ținut în ședința întâia a Societății, zicând între altele:

„Între așezămintele culturale ale unui popor, care vrea să aibă viitor sigur, teatrul ocupă loc de frunte. El poate să devină o școală puternică, care să lumineze mulțimea; poate să nobiliteze și reamintindu-ne faptele glorioase (mari) ale strămoșilor, să deștepte în suflete conștiința mândriei naționale. Cu greu se va putea găsi un al doilea așezământ, care să poată contribui la deșteptarea conștiinței naționale în aceeaș măsură, în care contribuie teatrul.

„Teatrul național al unui popor trebuie să fie o școală, care să crească caractere tari. El trebuie să ne înfățișeze viața idilică a poporului, cu toate manifestările ei caracteristice, datini și obiceiuri strămoșești, cari la noi sunt aproape fără seamăn.

„Un teatru național trebuie să poarte grijă de muzica, de jocurile, de toate manifestările artistice ale unui popor. Și, revenind la poporul nostru, ar fi o greșală și un păcat de neiertat, dacă conducătorii nu și-ar împlini datoria de a-l cultiva cu dragoste, scăpând aceste scumpe comori din primejdiile, de cari sunt amenințate mai ales astăzi.“

Sedința I.

Ședința întâiu a adunării generale s'a ținut Marți la 16 August, fiind deschisă de dl **Vasile Goldiș**, care a vorbit despre problemele cele nouă ale Societății.

Și la ședințele Societății pentru fond de teatru român, arhieriei noastre au fost de față, spre marea mândrie și mângâiere a miilor de Români adunați la un loc. Pentru ce au luat parte, a spus-o în cuvinte în-sufletește, întrerupte de aclamațiunile publicului, Prea Sfinția Sa episcopul **Miron E. Cristea**, zicând:

„Să nu vă surprindă, că un preot, un

arhieriu, vorbește în fața alor mii de oameni despre lucruri lumesti. Și arhieriu trebuie să se intereseze de toate trebuințele unui popor, al cărui conducător a ajuns din mila lui Dumnezeu. Și poate să se intereseze fără grije, pentru că jocurile naționale ale unui popor au izvorât din religie și sunt acțiuni și mișcări rituale.

„Să nu se renege deci teatrul român și să rămână în cadrele lui religioase și naționale, căci atunci va fi un așezământ de cel mai mare folos, făcând ceace nu poate face biserica și școala: va completa educația (creșterea) națională a poporului nostru. Aceasta e dorința noastră a arhierilor, cari am venit în mijlocul D-Voastră.

„Am venit să arătăm, că noi cu toții, fiii amânduror bisericilor, trebuie să ne înrolăm la muncă sub stindardul culturii naționale românești, care precum în trecut așa și în viitor trebuie să se întemeieze pe tradițiile sale istorice.

„Zilele acestea să fie pentru noi un puternic îndemn să dispară dintre noi orice deosebire de confesiune. Să dea Dumnezeu, ca prin dragoste frățească și armonie, toți, și greco-catolici și greco-orientali, să luptăm întotdeauna alături, umăr la umăr, pentru acest mare ideal cultural.“

După aceasta frumoasă vorbire, s'a prezentat **Raportul general** al comitetului și **Planul de acțiune**, se aleg comisioanele, apoi dl **Dr. Valeriu Braniște** vorbește despre începuturile unei societăți teatrale românești dela anul 1848, când fruntașii noștri se gândeau deja la trebuința teatrului național român.

În **raport** se arată, că ministrul a aprobat schimbarea statutelor votată în adunarea generală extraordinară dela 6 Noiembrie 1910. Comitetul a pregătit un **plan nou de lucru**, după care Societatea continuă a strânge bani pentru fondul de teatru dar și până va fi cu putință înființarea teatrului național, ea va face propagandă pentru teatru și artele înrudite la Românii din Ungaria, va împărți burse (stipendii) pentru tineri (băieți și fete), cari doresc să se perfecționeze în arta dramatică, muzicală și în orice artă sau știință, care are legătură cu teatrul. Pentru piese teatrale bune și alte opere alese literare sau artistice, originale, traduceri sau localizări va da premii, apoi va ajuta una sau mai multe trupe teatrale ambulante (cari umblă din loc în loc). Cu începere dela anul 1920, care va fi al 50-lea dela fondarea Societății, va organiza sau subvenționa o *trupă ambulantă statornică*, care să dea reprezentațiuni bune de piese populare cu cântece naționale, comedii și

piese de salon. Tot după planul cel nou, Societatea va edita (publica cu cheltueala ei) o bibliotecă teatrală și muzicală, iar de ajuns mijloacele, va scoate în editură proprie opere de artă muzicală și teatrală de ale compozitorilor și autorilor noștri.

Pentru că s'au înmulțit astfel agendele (lucrările) Societății, se va alege un *director* însărcinat să se ocupe numai de Societate, care-l va și plăti. Se creează apoi *trei burse* de câte 1200 cor. anual pentru tineri, cari vor să se perfecționeze în arta teatrală sau muzicală la vre-un conservator sau vre-o școală specială, având pe lângă calificarea dramatică sau muzicală *să-și însușească limba literară românească într-o formă clară, cu accentul și dicțiunea curată* (cum se vorbește de oamenii culți din București).

Ce privește **comitetele filiale**, unde e cu putință acestea se vor organiza în legătură cu Reuniuni de cântări și coruri, ca astfel să se organizeze cu încetul toate corurile și reuniunile noastre de cântări și teatrale sub conducerea și evidența Societății pentru fond de teatru român.

Planul acesta nou de muncă se va pune în aplicare începând cu anul 1913/1914.

Averea Societății era la 30 Iunie 1911 de 529 mii 837 cor.

Din **Fondul Dr. I. Mihai** se premiază piese teatrale și colecțiuni de muzică populară, iar din **Fondul Procopie Cazotta** (acesta din România) se dau ajutoare și premii pentru artiștii noștri.

Societatea are până acum 63 de **Comitete filiale** și e nădejde, că în viitor toate vor munci pentru ajungerea scopurilor Societății, cum au făcut de pildă comitetele din Dej și Beiuș.

Di **A. P. Bănuțiu**, directorul artistic al Societății, a continuat și anul acesta cu munca sa pentru opera de întărire a Societății, organizând comitete filiale, colaborând la reprezentații artistice de diletanți, ținând conferințe și adunând membri în jurul Societății.

Bursierii (stipendiații) Societății au fost anul acesta domnii Ionel Crișianu și Stefan Mărcuș, amândoi la Academia de muzică din Viena, iar *ajutoare* au primit d-soarele Ana Voileanu și Mărioara Dima și dl I. Harșia, cari studiază la academiile de muzică, și domnii I. Schiopu și Dr. Seb. Stanca pentru 4 comedii localizate, iar domnii Dr. Tib. Brediceanu și I. Vidu pentru publicarea și lățirea de lucrări muzicale.

Biblioteca teatrală se compune acum din 32 de piese.

Membrii Societății sunt 263 fondatori, 733 pe viață, 172 ordinari și 11 ajutători.

Ședința II.

În ședința a doua de Miercuri, se cetește rapoartele comisiunilor. Dela membri vechi și noi s'au încasat 4000 de coroane. Dl *Horia Petra-Petrescu* cetește apoi o conferință foarte instructivă despre „Publicul și teatrul“.

Dl G. Precup, profesor în Blaj, a făcut o propunere foarte importantă, și a nume Societatea să creeze o bursă pentru un măiestru de joc, care să studieze jocurile noastre naționale și să le cultive în sânul tinerimii și al societății românești. Propunerea a fost primită.

Dl *Nicolaie Iorga*, care încă a luat parte la aceasta ședință, a spus, că va începe în curând editarea operelor autorilor români dramatici. Inceputul îl va face cu operele lui Vasile Alexandri și din fiecare broșură pune cu plăcere la dispoziția societății 200 de exemplare. Publicul adunat face dlui Iorga ovațiuni călduroase și îndelungate.

Isprăvindu-și și Societatea pentru fond de teatru român lucrările, dl *Vasile Goldiș* ține un frumos discurs de încheiere, în care scoate la iveală, că amândouă societățile noastre au în vedere *fericirea neamului nostru prin ridicarea poporului dela țară*. Adunările noastre culturale au mai dovedit, că noi nu trebuie să ne așteptăm la ajutorul străinului dușman nouă, ci totul să facem prin noi înșine, fiind solidari (toți la olaltă). Purtătorul cel mai strălucit al acestor învățături e dl *Nicolaie Iorga*.

Mișelia dela gimnaziul din Orăștie continuă și în anul acesta, cu toate că ministrul de culte făgăduise anul trecut, că va lua măsuri, ca pe viitor Românii să nu mai fie neîndreptățiți pentru legea lor. Și'n anul acesta, directorul acestui gimnaziu susținut și din banii statului și ai Universității săsești, cari sunt și ai noștri, nu vrea să înscrie copiii români, dacă nu se lapadă de legea lor românească, făcându-se calvini sau romano-catolici, sau apoi catihetii noștri români să se oblige, că vor propune sfânta lege românească în limbă străină. Prin măsurile acestea tâlhărești, directorul și se vede că și ministrul, care suferă fărădelegile, vrea să ne pună cuțitul în piept, ca să ne facem din copii neoameni, lăsându-i să treacă la lege străină, sau să nu-i mai putem da la învățături mai înalte. Căci mulți din copiii chinuți în modul acesta sunt dela părinți săraci, cari nu și-i pot trimite în orașe îndepărtate.

Dieta Bosniei. În Octombrie se va întruni dieta Bosniei, care va avea să se ocupe cu mai multe proiecte de legi foarte însemnate. E vorba de o îmbunătățire însemnată a învățământului și a justiției (judecătoriilor, tribunalelor), o regulare a dărilor, îndeosebi a dărilor de venit și a celor după averi nemișcătoare. Administrația cere cheltuieli mai mari, guvernul bosniac a aflat însă mijloace, ca să nu mărească dările. Fiindcă în mai multe părți ale țării a fost recoltă slabă, așa că mulți locuitori au ajuns în năcaz, guvernul se va apuca de regularea mai multor râuri și de facerea de drumuri împărătești, pentru că oamenii lipsiți să aibă de lucru și să poată câștiga bani.

Adunarea jubilară a Asociațiunii.

— Insemnări și întregiri —

Se va vorbi multă vreme încă, se va pomeni și în istoria culturii românești despre mărețele serbări dela Blaj, cari au întrunit sufletele Românilor de pretutindeni pentru cinstirea trecutului, pentru priceperea prezentului, pentru pregătirea viitorului de muncă națională.

Multe momente au făcut din adunarea jubilară a Asociațiunii însoțite de sora ei, Societatea pentru fond de teatru român, un eveniment de-o deosebită însemnatate nu numai națională-culturală, ci și politică.

A fost întâia oară, când la o adunare așa de mare toți arhierii (mitropoliții și episcopii) români, fără deosebire de confesiune, au luat parte, spunând cu tărie în vorbirile lor, că pentru poporul nostru românesc e cu putință o singură cultură: *cultura națională românească*. În slujba acestei culturi simțesc datoria să-și pună toate puterile, căci *unde e turma, acolo trebuie să fie și păstorii, fără deosebire de confesiune, căci un popor suntem, oricare ne-ăr fi legea*.

Iarși rar s'a mai văzut o astfel de înfrățire între popor și cărturari, între vladică și opincă, cum s'a văzut la Blaj. Iar poporul nostru a dovedit de nou, că e vrednic de-a sta alături cu cei mai mari domni, căci cuviincios ca totdeauna, nu s'a întâmplat nici o nerândueală, care ar fi putut face pe sutele de jandarmi strănsi la Blaj să se amestece turburându-ne bucuria. Chiar și ziaristii jidano-maghiari, dintre cari unii au ținut să ne batjocorească și cu prilejul acesta în gazetele lor veninoase, au trebuit să recunoască vrednicia, ordinea și măreția serbărilor.

A fost întâia adunare românească, la care Împăratul a fost reprezentat în mod special, însărcinând cu aceasta pe comitele suprem Szász. Acesta încă s'a simțit dator să-și exprime mulțumita pentru progresele culturale ale Românilor, precum și pentru ordinea cea mare, în care au decurs serbările.

Blăjenii au arătat mai mult ca la orice altă adunare de până acum, că **Asociațiunea e înainte de toate pentru popor**. De aceea au făcut frumoasa expoziție de țesături naționale, a despărțământului și a Reuniunii femeilor române dela Deva, cortegiul țărănesc, prelegerea populară. Poporul nostru cuminte i s'a dat prilej să se veselească și să guste și el din frumusețea adunărilor noastre culturale.

O strălucire mare a dat serbărilor dela Blaj și *sborul* aviatorului nostru **Aurel Vlaicu**. Aici n'a fost vorba de un sbor cu un aeroplan oarecare, ci de o mașină iscodită de însași mîntea românească, care a știut să cucerească văzduhurile.

Drept întregire la raportul nostru din numărul trecut, mai lăsăm să urmeze încă câteva momente frumoase dela strălucita adunare, lăsate pentru numărul acesta din cauza lipsei de loc.

Telegrame trimise din adunare.

Am raportat deja, că adunarea generală a dat și două telegrame, una *Împăratului* și a doua, cu cuvinte calde de recunoștință, marelui binefăcător al neamului nostru, dlui *Vasile Stroiescu* la Odesa. Dăm textul întreg al telegrammei către Împăratul:

Cabinets-Kanzlei Apostolischer Majestät

Arhierii Românilor de sub Coroana Sf. Ștefan și toți membrii „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român“, întruniți în adunarea generală dela Blaj, spre a serba a 50-a aniversare a înălțării acestui așezământ cultural, își aduc cu recunoștință aminte de bunătatea Măiestrii Sale prea grațiosului nostru Monarh, care încuviințând la anul 1861 înființarea Asociațiunii, a dat un razim puternic literar și culturale române și mijloc sigur de înaintarea spre binele și prosperarea patriei.

În aceste momente solemne, miile de membri ai „Asociațiunii“ depun cu încredere fiască la treptele Prea Înaltului Tron omagiile lor de alipire, credință și supunere nestrămutată față de Capul încoronat al patriei noastre.

Banchetul dela mitropolitul Blajului.

A doua zi, la amezzi, Excelența Sa mitropolitul Mihali a dat un banchet în onoarea oaspeților mai distinși dela noi și din România. Au fost de față și comitele suprem Szász.

Cel dintâiu toast l-a ținut Inalt Prea Sfinția Sa, *mitropolitul Mihali* pentru oaspeți. A vorbit apoi Inalt Prea Sfinția Sa, *mitropolitul Mețianu*, scoțând la iveală momentul istoric, când toți arhierii români, greco-catolici și ortodocși, se aduna în ședința mitropolitană din Blaj, veniți în acest loc însemnat pentru a sprijini prin prezența lor marile probleme culturale ale poporului român.

Prea Sfinția Sa, episcopul *Dr. D. Rădu* dela Oradea ține o vorbire însufletitoare, prin care apără dreptul culturii naționale. Când și-a terminat toastul cu vorbele petului Andreiu Murășanu „Preoți cu crucea în frunte“, a izbucnit o furtună de aplauze și toți meserii, în frunte cu arhierii, s'au sculat în picioare cântând aceasta strofă din „Deșteaptă-te Române“.

Au mai vorbit domnii *Urban-Jankó*, profesor ceh dela universitatea din Praga, *Andreiu Bârseanu*, *Simion Mehedinti*, profesor la universitatea din Praga (Bohemia), *Ioan Bianu*, membru al Academiei Române și profesor la universitatea din București, și *Parteniu Cosma*, care a salutat pe oaspeții din România și a mulțumit pentru bunaprimire, ce li s'a făcut tuturor la Blaj.

La mormântul lui Augustin Bunea.

Toți cărturarii veniți la Blaj și-au adus din nou aminte de pierderea mare îndurată de neamul nostru prin moartea marelui Român, canonicul *Dr. Augustin Bunea*. Mulți și-au îndreptat pasul spre locul, unde rămășițele pământești ale neuitatului fiu al neamului nostru și-au găsit odihna de veșnicie. Miercuri dimineața sosind și dl *Nicolaie Iorga* în Blaj, și-au îndreptat pașii spre acest mormânt și îngenunchind a sărutat cu lacrimi în ochi crucea de pe el, depunând împreună cu doamna o frumoasă cunună de flori.

Gazetarii. La serbările acestea mari, toate gazetele românești din patrie au fost reprezentate prin unul sau mai mulți redactori („Foia Poporului“ a fost reprezentată prin editorul și redactorul ei responsabil dl *Nicolae Bratu* și prin întâiul colaborator

al ei, dl Victor Lazăr). Foile cele mari din România, apoi multe gazete jidano-maghiare din Budapesta și Cluj, precum și cele două mari gazete englezești din Londra, „Times“ și „Morning Post“ încă și-au trimis redactorii lor la adunarea aceasta.

Tuturor reprezentanților pressei, dl A. C. Domșa și confrății săi dela „Unirea“ le-a dat Marți un banchet.

Fie ca aceea ce s'a sămănat și de data aceasta la Blaj, să rodească însutit și înmăit pentru fericirea neamului nostru.

Marile serbări din parcul Carol I (Filaret) dela București.

Despre aceste serbări primim dela București încă următoarele amănunte:

Activitatea mare, cu care se lucrează de atâta timp pentru marile serbări populare ale Ligei Culturale din zilele de 28, 29 și 30 August st. v. le-a asigurat încă de mult cel mai strălucit succes. N'au fost altă dată atari serbări pentru care publicul din toată țara, dela orașe și dela sate, să depună atâta interes, să le urmărească cu atâta atențiune, să le aștepte cu atâta nerăbdare.

Și în adevăr că avantajile excepționale de călătorie cu *reducerea generală de 75%* la dus și întors pe toate liniile Căilor Ferate Române de ori unde până la București, este un lucru atât de rar, încât nu știm cine nu va căuta să profite de acest prilej pentru a veni la București și la serbările „Ligei“.

Sapte zile se va călători cu *reducerea de 75%* și anume: Pentru dus dela 26—30 August, iar pentru întors dela 28 August până la 1 Septembrie st. v. Reducerea e acordată pentru toate trenurile și pentru toate clasele.

Zilnic sosesc cereri de câte 20—30 bilete de legitimație din comunele rurale. Înștiințăm prin aceasta pe onoratul public că nu se face călătoria cu cărți de legitimație pentru fiecare. Ar fi și cu neputință de mulțumit toate cererile. Oricine merge în zilele amintite (26—30 Aug.) la gară și cere bilet de tren pentru București pentru serbările Ligei, va căpăta biletul cu *reducerea de 75%*. Ca legitimație pentru dus vor servi biletele Loteriei Ligei, care se iau dela cassa fiecărei gări deodată cu biletul de tren. În cazul când la vre-o gară se vor termina biletele de loterie, se vor lua dela stațiunea următoare. La înapoere se vor prezenta biletele de intrare la serbări care se dau gratuit, participanții primind un bilet de loterie în schimbul plății à 1 leu. Deci toți ceice iau parte la aceste grandioase serbări au și șansele unuia din cele 773 câștiguri în valoare de 65,000 lei din loteria Ligei. Tragerea I este la 21 Noiembrie, iar a II în Maiu viitor. Biletele sunt valabile la ambele trageri.

Acestea toate, împreună cu bogatul program al serbărilor au contribuit ca toți să aștepte serbările Ligei cu o nerăbdare destul de explicabilă de altfel.

Cazarmele și școlile militare la dispoziția vizitatorilor. Avantagiile cu totul extraordinare ce aveam până acum pentru marile serbări ale Ligei Culturale, se încoronază prin înlesnirea ce a binevoit a o face dl Ministru al Războiului prin faptul, că

a pus la dispoziție cazarmele și școlile militare, care sunt libere în zilele serbărilor noastre. Numeroasele scrisori ce au sosit în ultimul timp aveau aproape toate ca preocupare principală găzduirea. Ei bine, acum această chestiune importantă s'a rezolvit în un mod cum nu se putea mai potrivit și mai favorabil.

S'au luat deasemenea măsuri ca hotelurile să-și mențină prețurile obicinuite așa ca nimeni să nu fie speculat.

Masa. În parc s'a instalat în localul *foștei ospătării regale* din timpul expoziției un birt popular, în care cu prețuri ieftine, stabilite de comitetul organizator al serbărilor, se vor găsi mâncări felurite, suficiente, curate. Onor. public este înștiințat despre aceasta.

Doinele cântate din buciium și caval de ciobanii din Vrancea. Nimic n'au cruțat organizatorii pentru a aduce la serbările Ligei cele mai neașteptate și plăcute surprize. Intre multele lucruri, ce nu s'a mai văzut până acum la nici o serbare din București îl formează și splendidele *doine* românești cântate cu atâta foc de *ciobanii din Vrancea*. În ziua de 26 August sosesc în acest scop în București 8 dintre cei mai dibaci ciobani din Vrancea, chipeși, voinici, curați, cu îmbrăcămintea lor tradițională și cu nedisplicatul de ei buciium, caval și fluer.

Atunci vor răsuna și arenele romane din parc și întreaga grădină de minunatele lor doine. — De altcum, programul amănunțit al serbărilor s'a publicat în numărul trecut al foii.

Dela despărțămintele „Asociațiunii“.

Despărțământul Agnita. *Adunarea despărțământului la Bârghiș. Petrecerea.* — La 13 August n. c. și-a ținut despărțământul Agnita al „Asociațiunii“ adunarea sa cercuală în Bârghiș.

Aceasta comună este una dintre cele mai fruntașe de pe valea Hârtibaciului. Locuitorii ei, economi cu stare bunicică, să frământă în toate direcțiunile ca să-i întrecă pe conlocuitorii lor de alt neam. Sunt oameni însuflețiți și fireși. Comuna e situată favorabil pentru astfel de întruniri. Durere însă, că poporul care a așteptat ca să vină multă lume la ei, ca să-i povățuiască și să-i însuflețiască și mai mult, a putut vedea puțină inteligență în mijlocul lor. Abia vre-o câțiva preoți și 2 învățători. Iar țărani numai din comunele Coveș și Vărd. Din loc a luat parte aproape întreg satul.

Adunarea s'a ținut în impunătoarea școală gr.-or. română și a fost condusă de dl protopop *Ioachim Muntean*, directorul despărțământului.

Din *Raportul* comitetului citit de secretar, dl *Eugen Munteanu*, s'a văzut că despărțământul numără 46 membrii, și constă din 42 comune, tare îndepărtate unele de altele. E deci cu cale ca să se mai înființeze un nou despărțământ cu centrul Cincul mare. Părintele I. Părau din Agnita a ținut o instructivă disertație despre datorițele morale-creștinești ale omului.

Conform programului s'au ales doi membrii suplenți în comitet în persoanele preoților G. Borzea și Ioan Radu. Ca delegați ai despărțământului pentru adu-

narea generală ce s'au ținut în Blaj au fost aleși domnii Dr. Simeon Chețian și Eugen Muntean. Președintele a îndemnat pe cei prezenți ca să iee cât de mulți parte la aceasta măreață sărbare culturală.

Am admirat apoi cu toții frumoasele țesături expuse în salele învecinate, lucrute de femeile de acolo. Trebuie recunoscut, că femeia română este neîntrecută în ale țesutului. Obiectele expuse au fost admirate și de străinii, cari au cercetat aceasta expoziție aranjată de femeile române sub conducerea învățătorului Ioan Mălăncrăvean. La propunerea comisiunii constatătoare din damele prezente s'au distribuit 13 premii.

Urmează rapoartele comisiunilor. Cea pentru cenzurarea raportului comitetului, propune ca să se aducă mulțămintă comitetului pentru activitatea dezvoltată, iar cea pentru înscrierea de membrii raportează că s'au înscris 23 membrii, încasându-se suma de 180 cor. Ne mai fiind alte de pertractat se închide ședința. La anul cu bine.

Sara am luat cu toții parte la concertul dat de corul junilor de acolo, condus de tânărul învățător I. Mălăncrăvean. A reușit bine. Am admirat cu toții zelul învățătorului și diligența coriștilor. După concert s'a jucat de coriști „Călușerul“ și „Bă-tuta“. Mai ales jocul din urmă a plăcut mult publicului. A urmat apoi dansul, care sigur să va fi sfârșit numai la ziuă.

Coresp.

Despărțământul Nasaudului își publică raportul despre lucrările săvârșite în curs de un an. Conducătorii acestui despărțământ pot privi cu mândrie la isprava făcută. În acest despărțământ s'au ținut 63 de *prelegeri populare* în 23 de comune. La aceste prelegeri au participat la vre-o șapte mii de ascultători. *Agenturi* sunt 27 (13 nouă) în 27 comune, fiecare cu *biblioteca populară*. Numărul *cărților* din aceste biblioteci e de-o vre-o miiie opt sute. Dintre agenturi au desfășurat o activitate frumoasă cele din *Ilva-mare* și *Rebrișoara*, cari au făcut raport despre lucrarea lor (conferențe ș. a.) Comitetul despărțământului sperează, că și celelalte agenturi se vor deșteptă la o muncă mai intențită. — Despărțământul are 11 membri fundatori (cu taxa de 400 cor.), 28 membri pe viață (cu taxa de 200 cor.), 45 membri ordinari (cu taxa de 10 cor. pe an) și 320 membri ajutători (cu taxa de 2 cor pe an).

Rezultatul activității frumoase din acest despărțământ se vede și altminteri. S'au înființat, în urma sfaturilor date, societăți de consum, de înmormântare, de ceteri și de cântări. *Băncile românești* de-acolo încă dau ajutor. Așa de pildă „Aurora“ și „Mercur“ au plătit fiecare taxa de membru ajutător pentru câte 50 de țărani. Tot aceste bănci au mai dat și bani pentru premii la expozițiile despărțământului. Pentru scopul acesta au mai dăruit și băncile „Izvorul“ din Sângiorzul românesc. „Fortuna“ din Rodna-veche, dnii G. Scribon, Dr. I. Colceriu, Dr. I. Mălaiu și Dr. Oct. Utalea.

Pentru a nu lăsa să se șteargă amintirea jubileului de 50 de ani al Asociațiunii, comitetul despărțământului Nasaud, în conțelegere cu Casina română de-acolo, a hotărât înființarea unei „Case Naționale“.

Vrednic despărțământ!

Ce scriu gazetele jidane și maghiare despre Asociație?

După cum am amintit la alt loc, mai multe gazete jidano-ungurești încă și-au trimis reprezentanții lor la serbările noastre dela Blaj. Ne putem ușor închipui, în ce fel au scris despre Asociațiunea noastră românească. O singură gazetă, „Vilag“, arată, că nu e orbită de loc de șovinismul jidano-maghiar.

„Budapesti Hirlap“ se svârcolește pe o pagină întreagă, ca să insinue, că deși Asociațiunea e o societate culturală, la Blaj totuși se va face politică. Aceasta s'ar putea vedea și din felul, cum îndeamnă gazetele românești toată lumea să meargă la Blaj, unde s'a ținut și adunarea din 1848.

Jidanul dela „Pesti Hirlap“ își bate joc de poporul românesc și de preoții lui, cari își făceau cruce, când au văzut aieroplanul și pe Vlaicu sburând cu el. El crede, că Românii sunt ca Jidanii lui din Maramurăș, cari s'o șteargă la fugă cu perciunii n vânt.

Jidanul kossuthist dela zdreanța din Cluj „Ujsag“ pornește cu tunurile încărcate cu usturoiu (aiu) împotriva Asociațiunii. Iată, ce pute, între altele:

„Asociațiunea s'a pus în serviciul unei culturi valahe, care nu voeste să întrețină nici o comunitate cu cultura poporală universală (?) din Ungaria, ci se încleștează cu toată puterea de cultura unui stat străin (?). Acum e întrebarea, dacă are Ungaria trebuință să se răspândească o astfel de cultură? Nu are, deoarece cultura nu e numai o stare, ci o putere. Astfel noi nu avem trebuință de cultura universală (mai sus tocmai se plângea perciunatul, că nu vrem „cultura“ universală din Ungaria! Red. „F. P.“) sau chiar de cultură și putere valahă, ci numai de cultură națională maghiară. Celce vrea altfel, cine suferă altceva, acela vrea și suferă totodată nimicirea maghiarimii“.

În felul acesta o dată „Ujsag“ înainte fără să se gândească la un lucru: cultura se poate câștiga numai prin limba maternă, limba națională, și fiind limba noastră românească, când e vorba să împrumutăm, împrumutăm dela frații noștri din România. Soarele nostru cultural a răsărit în București. Budapesta, cuib jidănit, nici nu există pentru noi în privința culturală. De altminteri, după cum am mai spus, la Maghiari nici nu există cultură, din care un popor european ar putea împrumuta ceva, căci ceea ce numesc ei cultură maghiară sunt firimituri jidănite de cultură străină. Cu acestea fericească și pe oamenii lor!

„Pesti Naplo“, o foaie redactată de jandarmi, dar de cei proști, ne amenință cu Jeszenszky, care știe bine, că Asociațiunea noastră face la centru cultură, dar despărțimintele fac politică, căci înstrăinează pe poporul valah reciproc nu numai de Maghiarime, dar și de „ideie“.

„Alkotmany“, gazeta fără Jidani a partidului catolic din Ungaria vorbește mai cuviincios despre mărețele noastre serbări. Ea constată (desigur cu amărăciune în su-

flet), că preoți și mireni, domni și țărani, greco-orientali și greco-catolici, nu cunosc nici un părete despărțitor între ei, când e vorba de trebile Românimii. Se bucură văzând, că noi suntem creștini și ținem la o cultură creștinească, de care vrem să se împărtășească fiecare Român. Dar, e supărat scriitorul articolului din „Alkotmany“ că nicăiri în Blaj nu s'a văzut vr'un semn, care să arete, că e vorba de serbare culturală pe pământul Ungariei. Adecă n'am pus steaguri ungurești, nici n'am spus minciuni, că guvernele Ungariei ne-au ajutat vre-odată în dezvoltarea culturii noastre. Până când colorile noastre naționale roșu-galbin-vănat sunt urmărite cu sălbătăcie de organele guvernelor ungurești, până când steagurile noastre naționale, cari poartă colorile străvechi ale unei părți din Ungaria, nu din România, trebuie să le ținem ascunse, până atunci nici alte steaguri nu vor împodobi serbările noastre culturale!

Se mai plânge scriitorul dela „Alkotmany“, că „nu numai în foile românești, dar chiar și în vorbirea de deschidere a vicepreședintelui Bârseanu au răsunat glasure, ca și cum planta frumoasă a culturii române ar trebui apărută de mâna dușmanului“.

Aici se face într'adins prost, pentru că de când cu nenorocitul dualism, când am fost dați pe mâna guvernelor din Budapesta, acestea ne-au dujmănit totdeauna cultura noastră, căutând să ne siluească sufletul cu una străină, nefirească. — Mai e supărat „Alkotmany“ și pentru că s'a cântat Imnul împărătesc după vorbirea ținută pentru împăratul, afară de aceea vorbitorii ziceau totdeauna *monarhul* nostru, nu *regele*. Supărarea nu e la loc, pentru că noi cunoaștem un singur imn, pe care-l cântă și muzicile militare. Dela noi nu se poate aștepta să cântăm imnul vânzătorului de patrie Kossuth Lajos, care la anul 1849 a avut îndrăzneala să declare casa noastră domnitore detronată, îmbiind tronul unui principe muscălesc. Știm iarăși prea bine, că domnitorul nostru e Impărat, Rege, Mare-Principe al Transilvaniei, Mare-Duce al Bucovinei, dar sau îi dăm titlul cel mai mare de Impărat, sau îi zicem simplu *Monarh*, ceea ce însemnează Domnitor.

„Vilag“. În mișcările culturale românești nici când nu se vorbește despre niștințe separatistice. Cu toate acestea, ziarele maghiare cu prilejul oricărei întruniri românești înspăimântă numai decât opinia publică ungurească, vestind mereu trădarea de patrie și primejdia îmbucătățirii țării. Dacă am cerceta mai bine întâmplările din 1848, când Românii din Transilvania au dus luptă îngrozitoare în contra nemeșimii maghiare, ne-am convinge, că ele n'au fost pricinuite de ura contra Maghiarilor, ci mai cu seamă de amarul, pe care l-au pricinuit în sufletul țaranilor români asuprirea grozavă a nemeșilor maghiari.

Credem, că cultura unei țări poliglote (cu mai multe popoară) numai prin dezvoltarea culturii proprii a naționalităților poate progresa (înainta). Progresul culturii românești ridică cultura Ungariei. Năzuințele de progres ale Românilor întăresc năzuințele de progres ale celorlalte naționalități.

Jubileul Astei este sărbătoare culturală, adunarea dela Blaj a fost o expresie a năzuințelor democratice ale Românilor. Cultura adevărată și democrația stau în

strânsă legătură. Românii, cari au sărbătoare, trebuie să-și reamintească și cu prilejul adunării Asociațiunii hotărârile dela Blaj (aduse la 1848 pe Câmpul Libertății), iar Maghiarii doritori de progres să se cugete la aceste reamintiri nu întemeindu-se pe minciuni istorice (cum sunt ale gazetelor jidano-maghiare și ale lui Iancsó Benedek), ci cu bucuria, pe care o deșteaptă în fiecare om cult lupta unui popor de a-și lîmbă pentru cultură și democrație.

Stiri politice din străinătate

Germania și Rusia. Cu toate că Rusia e tovarășe Franței în contra Triplei Alianțe și îndeosebi contra Germaniei, când e vorba de interese deosebite nu se sfiește să încheie învoeli și cu Germania. În timpul din urmă între Puterile europene s'au pornit neînțelegeri pentru Persia și Asia-mică. Izvorul acestor neînțelegeri sunt mai ales interesele economice, fiecare stat mare din Europa dorind să-și desfășoare mărfurile din fabricile sale și să facă căi ferate în Persia și Asia-mică. În Persia, Rusia are contrari pe Englezi, în Asia-mică pe Germani. Ca să se asigure contra Englezilor în Persia, a încheiat o învoeală cu Germania, în care s'au hotărât, că Rusia poate să clădească drumuri ferate în Persia-de-miazănoapte, iar Germania poate clădi drumuri ferate în Asia-mică, care e sub stăpânirea turcă. Rusia s'a mai învoit, că dacă în timp de patru ani nu va isprăvi calea ferată din Persia, să o facă Germania. Se'nțelege, că cine are căile ferate, e stăpân și pe negoț și mai ales pentru acesta își bat capul guvernele țărilor, unde industria și comerțul au ajuns la o mare înflorire.

Maroco. Cearta iscată între Germania și Franța pentru țara Marocului nu s'a potolit încă, cu toate că sfaturile între ministrii celor două mari state europene țin de multe săptămâni. Franța ar vrea cu toadinsul să pună mâna pe Maroco, care e vecin cu țările Algeria și Turin, stăpânite de ea. Germania de altă parte nu vrea să lase cu una cu două să se instăpânească Franța și în Maroco, căci se teme, că nu-și va mai putea desface așa ușor mărfurile în țara aceasta ajunsă odată sub stăpânirea franceză. Lucrurile le-au înversunat mult și Englezii, cari nu pot vedea pe Germani, pentru că aceștia le fac mare concurență comercială pe tot rotogolul pământului. Afară de aceea Englezii încă sunt aliații Francezilor, pentru că aceștia îi lasă în pace să stăpânească Egiptul. Din toate pertractările de până acum se știe atâtea, că Franța e gata să dea Germaniei o parte mare din Congo, o colonie franceză în Africa-de-apus, și totul se învârtește acum pe lângă întrebarea, cât de mare să fie butcata. În schimbul acestui pământ, Germania s'ar învoi, ca Franța să-și facă neînturburată mîndrele în Maroco, dar să nu o prească mărfurile germane dela intrarea lor în țara aceasta.

Se vede, că primejdia unui războiu din cauza Marocului nu e înlăturată cu totul, căci nu numai Franța își întărește fortărețele dinspre Germania, dar chiar și Belgia a croit un nou plan de mobilizare și s'a apucat să-și întărească fortărețele dela granița germană. Belgia se teme adesea, că nu cumva una din armatele germane să treacă pe teritoriul ei, vrând să atace, în caz de războiu, pe Francezi dela spate.

Literatură și știință

Expozițiile din Blaj.

Pentru a da o strălucire și mai mare serbărilor jubilară din Blaj, aranjatorii nu s'au dat îndărăt dela ostenele mari împreunate cu o expoziție. Și nu numai o expoziție, ci mai multe deodată au avut de grijă să prezinte oaspeților veniți, toate bine aranjate și cuprinzând obiecte de toată frumusețea. Pentru istoria neamului nostru a prezentat o deosebită însemnătate expoziția istorico-culturală, aranjată cu multă pricepere de dl prof. *Dr. Ioan Rațiu*, care și în timpul, când expoziția era vizitată de mulțimea oaspeților, n'a prețuit să dea mereu explicații celor ce cu evlavie priveau la documentele istoriei noastre.

Domnii *F. C. Domșa* și *Nic. Pop* s'au îngrijit de o mică expoziție frumoasă de pictură, *Reuniunea femeilor române din Deva*, care lucrează mai mult pentru țesături de casă, și-a avut sala ei de expoziție în Blaj.

O muncă uriașă au desfășurat *despărțământul Asociațiunii din Blaj*, care pe lângă *expoziția istorico-culturală*, ne-a dat o *expoziție școlară*, una de *țesături și cusături naționale*, una de *agricultură și silvicultură*, apoi *meserii și negoț*, apoi a *lucrurilor de mână* făcute de doamnele și domnișoarele din Blaj și elevele din internatul de fete.

Expoziția de pictură.

Dintre tablourile expuse aici atrăgeau privirea Românului numai decât două icoane frumoase, fecioara Maria și Domnul Hristos, făcute de dl prof. de desen *F. C. Domșa* după stilul frumos al bisericii noastre. Îndeosebi fețele erau redată cu o deosebită gingășie. Apoi o frumoasă lună pe mare de d-șoara *Marioara Maior*, eleva maestrului pictor, a dlui *Zeiller* (care a pictat scena din samă afară de frumoasă dela „Mănăstirea Argeșului”). Frumoase și fin lucrate erau tablourile *Buceciul* și *Din Țara Bârsei* ale dlui *Nic. Popp*, pictor tânăr din Tohanul vechiu. Dl *Zeiller* are trei modele de pictură pentru o cupolă bisericască, cu frumoase tablouri de sfinți în miniatură.

Expoziția atelierului național dela Orăștie.

Atelierul dela Orăștie are un renume, care a trecut peste hotărâle patriei noastre. Principi, conți și baroni germani, francezi și englezi arată între mândrețele palatelor lor țesăturile și cusăturile naționale lucrate de mâna măeastră a țărâncelor noastre din comit. Hunedoarei. Nu numai laudă aduce aceasta, ci și bani mulți. E destul să amintim de pildă, că o singură pătură (covor) de toată frumusețea (e făcută după un model vechiu) s'a vândut cu 240 cor.!

Totul se poate vedea la expoziția aceasta! Chindisituri frumoase, cu atât mai minunate, cu cât sunt mai vechi modelele, după cari s'au lucrat, țesături, gente (pungi), de cari poartă doamnele, dar cu chindisituri românești, culmi, ștergare, ii, cămăși, perdele, șorturi.

O secție, care merită toată luarea aminte a noastră, e cea *bisericască*. Nu fac jidanii așa ceva nici ca executare, nici ca preț, nici ca frumusețe. Și e curat păcat

să cumperi lucruri sfinte creștinești dela păgâni! Am văzut sfite, epitrafire și tot felul de odăjdii minunate.

Expoziția școlară.

Aici sunt expuse tablouri de foști și actuali profesori, elevi dela școalele din Blaj, brusturi, cărți, desemnuri de-ale elevilor și elevelor, caiete (libele) cu lucrări de-ale lor ș. a. Toate sunt aranjate cu mult gust după un plan bun.

Expoziția țărănească.

Suntem într'o sală mare a gimnaziului. Păreții toți acoperiți cu covoare, culmi, ștergare, perdele, cămăși, ii, care de care mai frumoase, înțât nu știai ce să admiri mai mult, potrivita alegere și grupare a culorilor sau executarea gingașe, frumoasă a modelelor. Erau tot lucruri de pe Săcaș și de pe Târnavă. Expozițiile locale de lucru de mână nu mai sunt la noi ceva rar, dar așa una bogată în lucruri *toate* frumoase, mai că n'am avut. Doamnele și d-șoarele din Blaj au și muncit, alegând din toate lucrurile trimise numai ce-a fost mai frumos. În fundul salei eră aranjată frumos o casă de pe Săcaș, cu patul plin de țesături și perini, apoi cu războiu, păcel, laviță, masă și scaune, nici icoanele și bli-darele nu lipseau. O d-șoară, care supra-veghia, îmi atrase atențiunea asupra unor culmi cu niște mostre așa de frumoase, de credeai, că sunt pictate. Sala era așa de plină, încât nu mai vedeai nimic din păreți, preste covoarele cele multe erau prinse ii, cămăși și ștergare. Frumoase erau cele trei păpuși mari îmbrăcate în port național.

Cred, că oaspeții din *toate* despărțământele au vizitat aceasta expozițiune, care poate servi de model pentru ceice vor să aranjeze ceva asemenea ei.

Poporul a vizitat în număr mare expoziția, interesându-se cu deamăruntul de cele văzute.

Expoziția meseriașilor din Blaj.

Blajul e un centru frumos de meseriași români, organizați într'o Societate a meseriașilor sub conducerea dlui profesor *Gavriil Precup*. Munca președintelui lor, hărnicia și vrednicia meseriașilor noștri din Blaj s'a dovedit din belșug cu prilejul acestei expozițiuni.

Îndată la intrarea în sala din fundul gangului dăm de un dulap mare de sticlă cu strălucite odăjdii bisericesti, lucrate în atelierul de odăjdii sfinte al *internatului de fete*. Pe lângă aceste odăjdii, sunt și prapore de toată frumusețea. Iată un loc nou, de unde ne putem procura ornate cu ade-vărat sfinte.

Domnii *Alex. Păcurar* și *Ioan Domșa* dovedesc, că sunt legători de cărți cel puțin tot așa de buni ca și cei străini. — Cărămizi frumoase dela cărămidăria *E. Oltean*, zidar și măsar, lucrări bune în ciment dela dl *Gh. Rațiu*. *Vechea tipografie a Blajului* (tip. Seminarului) are o expoziție frumoasă a mai tuturor cărților eșite din teascurile ei. — Membri *pantofari și ciobotari*, domnii *V. Bâdea*, *N. Baci*, *Ilie Mircea*, *S. Băcilă*, *I. Sacermanu*, *P. Mije*, *I. Luca*, *N. Brumariu*, *V. Lujantschi*, *A. Ianza* au expus încălțăminte de toate prețurile, dar toată bine lucrată. Frumoase lucruri de *croitorie* dela membri *Reuniunii*, dnii *D. Trișan* și *F. Kampf*. *Cojocăria*, a-

ceasta meserie curat românească, a fost reprezentată prin dnii *V. Solomon*, *I. Bărbat*, *B. Barna* și *M. Iclozan*. Frumoase lucrări de *curelărie* aveă dl *G. Comănici*. *Franzelar* dl *P. Moga*.

Măiestri rotari *Puia* și *Tulea*, apoi *S. Bersan*, roate, car, pluguri trainice. Lăcătușul *N. Ioanovici* aveă o sobă minunată și alte lucrări, ferasul *V. Barna* ferecături tari, mecanicul *Eugen Nicola* deosebite mașini.

În secțiunea aceasta găsim și frumoase jucării de lemn făcute de școlarul *Ioan Mețean* (de 12 ani) din Sâmbotelincul-de-Câmpie. Măeastra mână la acest copil, care n'a învățat încă la nici un măiestru!

Expoziția doamnelor și d-șoarelor din Blaj.

Aici eră expuse lucrări făcute de doamnele și d-șoarele din Blaj și de elevele școlai de fete, la care ne bucurăm mult, că se dă atâta atențiune învățământului lucrului de mână. Sunt și frumoase lucruri după modele străine, dar spre mulțumirea fiecărui Român putem spune, că țesăturile și chindisiturile noastre naționale ocupă locul de frunte și cel mai mare. Celece au lucrat lucrurile expuse în aceasta secțiune, dovedesc, că sunt bune elevele ale măestrelor noastre țărânce.

Într'o parte a salei erau expuse niște mobile pirogravate foarte frumos de dna *Dr. Sabo*.

Expoziția silvică și agricolă

cuprindea cereale, poame, legume, plante de nutreț de pe *moșiile mitropoliei* și ale dnilor *I. F. Negruțiu*, *Emil Vlase*, *Nic. Pop* și *V. Precup*. Toate frumoase, unele de mărimi neobișnuite, cum erau căpătinile de curechiu, apoi bostani de nutreț de mărimea unei roate de căruță în circumferință.

Secțiunea istorico-culturală.

În sala acestei secțiuni am intrat cu sfială și cu evlavie, căci din dulapuri, de pe păreți și de pe mese îmi grăiau vremurile trecute ale Blajului, cu oamenii lui cei mari și cu faptele lor tot așa de mari și hotărâtoare pentru deșteptarea poporului nostru. Căci amintirii acestora eră închinată sala aceasta, prefăcută astfel într'o biserică sfântă a culturii noastre naționale.

Cum întrai, la dreapta eră un dulap mare cu cărțile și manuscrisele legate ale lui *Samoil Micu-Clain*. În apropiere steagul cel negru al regimentului de husari, înființat cu cheltueala episcopului *Petru Pavel Aron* și dăruit împărătesei *Maria Te-rezia*, pentruca acești feciori să lupte contra Prusiei în războiul de șapte ani (în veacul al 18-lea). Într'un dulap erau expuse o mulțime de diplome, cărți, sigiluri, manuscrise vechi de-ale episcopilor Blajului. Aici eră și lanțul cu țepe, cu care a trăit încins mulți ani episcopul sfânt *Petru Pavel Aron*. Un manuscris frumos și vechiu, numit *codicele Teleacului* atrăgea atențiunea celor pricepători. Se putea vedea cel dintâiu *ciastov* tipărit cu litere românești (latine) la anul 1835. Eră apoi colecția scumpă a învățatului *Timoteiu Cipariu*, cu cărți și manuscrise vechi (cel dintâiu lexicon român al lui *Teodor Corbea*, Brașovean de origine, ajuns cancelar al Țarului rusesc *Petru-cel-mare*). Frumoase odăjdii vechi bisericesti. Călămara lui *Șincai*, colecțiuni bogate de manuscrise și lucruri

vechi ale dlor I. M. Moldovan și Dr. Elie Daianu, manuscrise, cărți și documente dela Maior, Clain-Micu, lucruri dela S. Bărnăuțiu, Barițiu și mitropolitul Șulău, apoi dela mitropolitul Vancea, baronul Urs și învățatul canonic Bunea. Pe o masă erau expuse arme vechi, apoi gloanțe dela tunurile de lemn ale Moșilor din 1848, cu cari au nimicit oștirile răzvrătiților Maghiari, pușca lui Axente Sever. Pe pereți și în alte locuri potrivite erau tablourile tuturor bărbatilor noștri mari din trecut, între cari un tablou necunoscut până acum al lui Șincai, tabloul răposatului președinte al partidului național Dr. Ioan Rațiu, însoțit de o schiță biografică (ca manuscris), tabloul prefectului Buteanu și alții și alții.

Glume și snoave.

Lupul și scroafa.

Un lup flămând, nimereste într'un coteț la o scroafă slabă de tot. Cum o vede trântită acolo în pae să și repede s'o înșface însă îi râde râțul în nas:

— Ce vrei să face, lupule?

— Să te mânânc.

— Păcat că ești mare și prost...

— De ce, scroafo?

— Dacă ți-ai găsit să mă mânânci tocmai pe mine, o slăbătură...

— Par'că mai e timp acum de ales, când eu nu te văd bine, de foame ce mi-i...

— Ce carne ai să găsești tu în mine, acum? — iască, nu alta... Dar dacă ai avea puțină răbdare, s'aștepți până la toamnă, când mă pune stăpânul la îngrășat pentru Crăciun, atunci a-și mai înțelege și eu, dar acum!... bine?

— Și ce crezi că-i bine?

— Uite, să facem amândoi învoială:

— Tu să mă lași să trăesc până la toamnă, ca să-mi văd și eu godacii în rând cu porcii și atunci am să mă las să mă mânânci, așa grasă și frăgezită... Dar acum, acum, ce să'nțelegi din mine?

— Apoi să te cred eu numai așa pe cuvânt?

— Și de ce nu m'ai crede? — Eu tot pentru mâncare sunt, acum că ți-i unge buzele tu, ori stăpânul, — pentru mine, tot una e...

— Bine scroafă, s'aștept atunci, că par'că ai avea dreptate...

A trecut vara și-a ajuns lumea și-n toamnă, că timpul nu stă doar pe loc și s'a trezit scroafa dată la porumb pentru Crăciun, de să nu creadă burtei ce noroc venise preste dânsa. — De învoiala cu lupul nici nu-și mai adusese ea aminte în toată vremea asta, c'avea ea destule alte griji...

Intr'o zi aproape de Crăciun, când scroafa tocmai terminase grămada de grăunte, sdup sare de preste gard lupul cu învoiala.

— Tu erai lupule?

— Tii, bată-te să te bată... tare te-ai mai îngrășat, — eu nici nu te-ași mai fi cunoscut, dacă nu-ți știam cotețul...

— Ce puteam să fac altă ceva cu atâta bine, decât să mă îngrăș...

Lupul se linge pe bot:

— Ei, am venit după învoială.

— Că tocmai te așteptam și eu...

— Atunci ești gata.

Și lupul deschizând gura, dă să se repeadă.

Scroafa grohăe atunci supărată și zice lupului:

— Cum, aici vrei să mă mânânci?

— D'apoi unde?

— Vai de mine ce păcat... Aici te-ar putea găsi stăpânul, tocmai când ți-ar fi lumea mai dragă, și aș rămânea mâncată numai pe jumătate...

— Ce-i de făcut atunci?

— Știu eu un loc bun, colo în pădurea din apropiere, ți-l arăt eu, tu să mă ei numai cu gura de o ureche și eu ți-o spun în limba mea: tot pe aici, tot pe aici...

Zis și făcut:

Lupul deschide porțița și scoate scroafa de o ureche afară. Când s'o tragă mai departe, scroafa se propește în picioarele de dinainte și începe a striga:

— Cuvittt... cuvittt...

De-a ridicat toți câinii din sat și a scos și stăpânii din casă. Lupul zăpăcit și grăbit, crezând că n'a înțeles pe unde trebuie să meargă, țistuește scroafa să nu mai strige:

— Taci cu limba ta afurisită, că-mi pierd blana pe aici.

Când a început a se simți lupul încolțit de câini, n'a mai așteptat și pe oameni să vină cu ciomegile ci a lăsat de urechea scroafei și pe-aci ți-i drumul.

Todmai la pădure, când s'a desmetecit lupul din flocăiala prin care trecuse, ci-că ar fi zis cu ciudă, privind spre sat:

— Apoi asta n'a mai fost învoială, ci curată... porcărie.... *Ioan Adam.*

Poezii populare.

In picioare n'am opinci
Dar mândruțe am vre-o cinci.

*

Dragostea de unde începe?
Dela gâtul cu mărgelile,
Dela buze subțirele,
Dela graiu cu mângăere.

*

Dragu-mi-e fecioru spân
Că-i și tânăr și bătrân.

*

Astă fată bine joacă
Numai are că-i cam schioapă
De-ar fi și bădița schiop
Te-ai putea aita la joc.

*

Foaie verde lapte acru
La prășit mă doare capu
Și la secere tot dracu;
La horă mai mare dragu.

*

Eu la joc mândra la joc.
Mălaiul de Joi la foc.
Cu mândruța jucăușă
Mânci mălaiul tot cenușă.

*

— Cum te chiamă, băețele?
— „Sărut ochi“ mi chiamă, lele
— Na un gologan de cinci
Vin de mă sărut'aici.

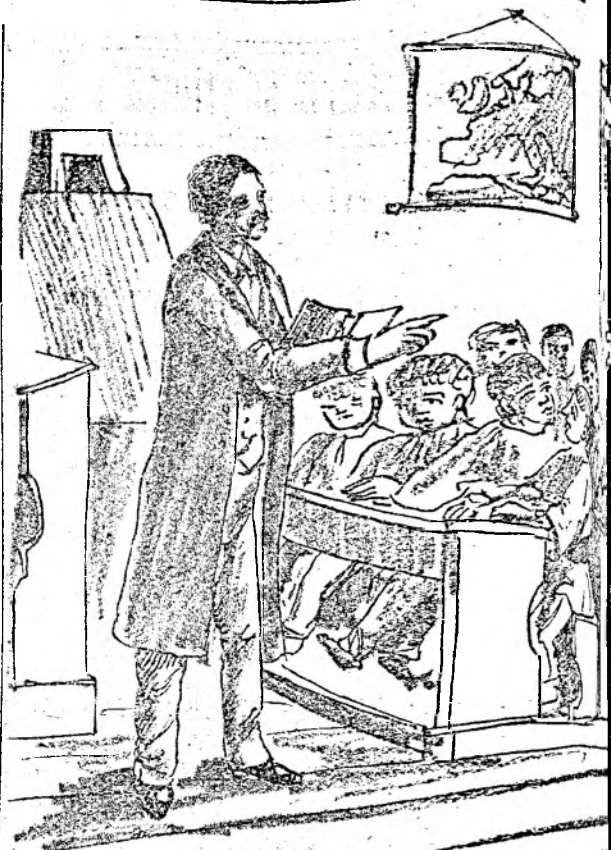
*

Fata popii dela noi
Are zestre șease boi.
Dinainte numai doi.

La mijloc
Nu sunt de loc.
La proțap
Acum îi fac.

*

— Mândră, merișor domnesc
Te-aș iubi și nu'ndrăznesc.
— Indrăznește, îndrăznește,
Dacă inima-ți pofteste.

Observări dela sate.

— In formă de poezii populare, cu o ilustrație.

Rău sau bine, dar trecură,
Vara cu a ei căldură,
Și s'apropie de noi
Toamna cu alte nevoi.

Alte gânduri ne apasă,
Haine la copiii, nevastă;
Lemne pentru încălzit,
Bucate pentru trăit;
Căci, cum zice cântecul,
Cântecul, descântecul:
„Trecu vara ca o pâne,
Vine iarna ca un câne,
Și ne'treabă ce-am lucrat
Și în coș ce-am' adunat.“

Acestea le știți de rost
Nu e nime-atât de prost,
Se nu strângă pentru iarnă,
Ca se aibă ce să ciarnă.
Alta e ce vreau să spun,
Ascultați că-i lucru bun:
Uite de astăzi în colo
Și pe-aici și pe acolo
Ni se deschid școalele
(Pentru cei proști boalele)
Și noi ceștia de pe sate
Am' cam fugit dela carte,
Și-am rămas dela natură
Fără pic de 'nvățatură.
C'a fost rău, sau a fost bine,
O știți voi fără de mine.
Știți, celui cu 'nvățatură
Ii curge miere din gură;
Și-ați auzit voi plângând,
Ba pe unii blăstămând,
Că n'au avut și ei parte
Se aibă noroc de carte.

Deci destul din tot ce-a fost,
Să nu ne meargă mai prost.
La școală cu-ai noști copii,
De vrem s'avem bucurii.
La școală, căci școala az
Ne va scoate din năcaz.
Școala este locul care
Ne scapă de supărare.
Ne procură bucurii
Și nouă și la copii...

— Experiența mă silește,
Să vă spun ceace este:
Mulți dintre țărani noștrii
Sau sunt răi, sau fac pe proști;

Trimit copiii la școală
Num'asa, cu mâna goală,
Fără tablă, fără carte,
Vorbind cam așa a parte:
Li plătim destul în rate
Cumpere-le și el carte.
Mai dea el din buzunar
Că are destul salar.

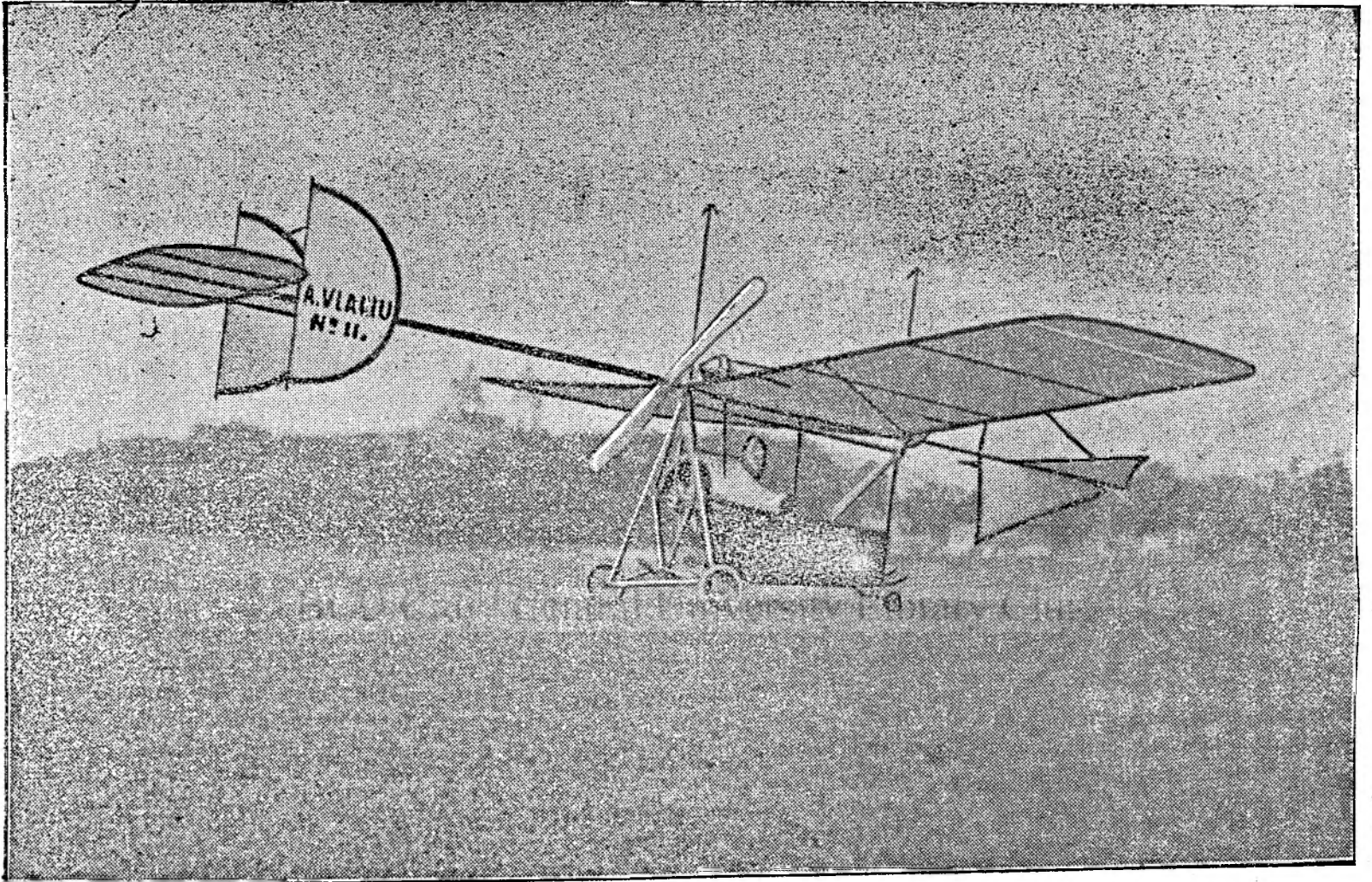
Altul în alt chip te face
Ca să nu ai zi cu pace.
Iși trimite copilu'
Intr'o zi și'n patru nu.
Căci el pune mai mult preț
Pe purcelul din coteț,
Pe vităluț din poiată,
Decât pe băiat sau fată.

Și-apoi când e la sfârșit,
De copilul n'a știut,
Sau de cumva 'l pedepsești,
Nu te'ntreabă cine ești, —
Sudakne preste sudakne,
Ba poți umbla și'ntre palme.
Dar să tac, să-mi țin amarul,
Căci acuși e plin păharul!

— Oameni buni, de azi încolo
Și pe-aici și pe acolo,
Ni se deschid școlile
Și s'arată zorile...
Mânați copiii la școală,
Dară nu cu mâna goală.
Și-i trimiteți regulat,
Să facă spor la'nvățat.

Iar de faceți cum vă spun
Și de vedeți că spor nu-i,
Pretindeți întreg poporul
Ca să facă 'nvățătorul
Spor în școală. — De nu vrea,
Nu 'ncepeți cu ceartă rea,
Ci-arătați la Consistor
Pe domnul învățator...
Iară de-i vedeți silința,
Ce o are, ca știința
S'o lățească 'ntre popor,
Să-i stați toți într'ajutor.
Căci el prin a sa misiune
Îndeplinește în lume
Cea mai mare bunătate
Între țărani pe sate...

Petrea Dascălul.

Sborul lui Vlaicu în Sibiiu.

În numărul trecut al foii noastre, când am scris despre mărețul sbor al lui Vlaicu la Blaj, am amintit că vrednicul nostru aviator va sbura în curând și în Sibiiu.

Aceasta se va și întâmpla Duminecă în 4/17 Septemvrie 1911. Iar biroul central al „Asociațiunii” a luat sub ocrotirea sa acest sbor, ceace se vestește prin următorul comunicat:

„Indrăsnețul aviator Aurel Vlaicu, care la serbările culturale din Blaj a uimit publicul cu minunatele sale sboruri, a binevoit să primească învitarea de a face o ascensiune și în Sibiiu. Ascensiunea va avea loc

Duminecă, 4/17 Septemvrie 1911, la orele 5 p. m., pe câmpul de exerciții militare din loc (în fața cazarmei de tunari).

Prețurile de intrare sunt următoarele:

Locul	I	10 cor.
"	II	6 "
"	III	3 "
"	IV	1 "

Ne împlinim o plăcută datorie, când luăm sub ocrotirea așezământului nostru cultural această izbândă a științii, care face cinste neamului românesc.

Ne adresăm deci tuturor oamenilor noștri, cari pot aprecia importanța problemelor culturale, rugându-i să grăbească cu toții și să îndemne pe toți Românii din împrejurime' a lua parte la această frumoasă sărbătoare a geniului românesc.

Sibiiu, 5 Septemvrie 1911.

Prezidiul Asociațiunii:
Andrieu Bârseanu.

NB. Biletele de intrare se pot primi dela biroul central al Asociațiunii și dela librăria arhidiecezană din Sibiiu. Prevăzându-se aglomerare mare de public, doritorii sunt rugați a-și procura biletele în cel mai scurt timp.

Aeroplanul lui Vlaicu se poate vedea și deaproape în sala dela „Gesellschaftshaus”, strada Schewis (lângă Administrația financiară, Ștairamt), în fiecare zi dela orele 8 dimineața până la 6 ore seara. Prețul de intrare 1 coroană de persoană. Pentru studenți, militari și țărani 50 bani. *Fiecare Român din Sibiiu și jur să nu întretase aceasta ocazie, de a vedea acest aeroplan, care e iscusința deșteptăciunii și minții luminate a unui Român. Iar dela sborul din 4/17 Septemvrie încă să nu*

lipsească nici un Român de dai Doamne din tot jurul Sibiiului.

Icoana de sus, anume făcută în Viena pentru foaia noastră, arată aeroplanul „A. Vlaicu, Nr. II” pe „Câmpul Libertății” din Blaj (în fund se vede catedrala). Se vede corpul mașinei, așezat pe trei roate de cauciuc (gumi), pe el motorul, lângă motor scaunul scufundat, în care stă aviatorul când sboară și o roată, cu care cârmuiește. Deasupra se vede o țevă groasă, ca de tun, în care e benzina. Căldura produsă de benzină e puterea, care mână aeroplanul. Se văd la el și părțile, cari îl fac asemenea unei paseri uriașe: înainte întocmirea, care taie aierul, la mijloc aripile, cari se sprijinesc pe aier, îndărăt coada.

Aeroplanul lui Vlaicu întrece prin însușirile lui toate celelalte aeroplanuri străine. Are o greutate numai de 190 kilograme și e în stare să sboare timp de aproape 4 ore, ridicându-se până la o înălțime de 4000 de metri. La Blaj a făcut în 29 minute 46 kilometri, ridicându-se până la o înălțime de 753 metri, la care se vedea foarte mic, numai cât o cioară.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 7 Septembrie a.

Noi ofițeri români în armată. Pe ziua de 1 Septembrie a. c. au fost numiți *Corneliu Chifa* sublocotenent în reg. 2 de infanterie, *Alexandru Vancea* plutonier (Ofițier-Stelvertreter) la reg. 35, *Aurel Cărpinișan* la al 34 de artilerie de câmp, iar *Ioan Seracu* la al 2-lea de artilerie de cetate. — Prea puțini, prea puțini!

Advocat român. Dl *Dr. Petru Groza* și-a deschis cancelaria advocațională în Deva, strada Petofi, Nr. 4, în fața casei comitatului.

Comandantul corpului de armată din Ardeal e, după cum am mai spus odată generalul Köves de Kövesháza. După nume s'ar părea că e Maghiar. Dar nu e, după cum a dovedit întâmplarea următoare: Generalul s'a dus la Orăștie, să inspecteze batalioanele de-acolo. Maghiarii, Jidanii, de sigur și tovarășii lor Sași, i-au eșit înainte la gară cu o căruță trasă de 4 cai tot cu pantlici ungurești, pe capră un cocis îmbrăcat ungurește ca un porcar de pe puștă. Când s'a dat generalul jos din tren, unul i-a ținut o vorbire lungă ungurească, dând din mâni și înholbând din ochi, de credeai, că cine știe, ce l-a apucat. Când a văzut generalul, că s'a oprit moara, a răspuns *nemțeste*: „Nu pot să vă răspund ungurește, că nu știu. Dar am cam priceput eu ce vreți“. Apoi le-a mulțumit. Numai atunci au aflat, că generalul e Neamț cu nume unguresc și că de mai bine de 30 de ani a trăit tot prin Austria.

Se'nțelege, că supărarea patrioților e mare, iar nouă ne pare bine de supărarea lor.

O nouă piesă de teatru românească. Dl *Zaharie Bârsan*, iubitul nostru artist dramatic, care e în trupa Teatrului Național din București, a scris o nouă piesă teatrală. Subiectul este luat din revoluțiunea martirului național *Horia*, și anume din zilele de durere, când prin trădare acest viteaz a căzut în mâinile dușmanului. Piesa e plină de scene zguduitoare, în cari se arată durerea celorce-și perd fiul și soțul pe câmpul de luptă, adăpostul, ce-l dă Românul oaspelui, chiar de e dușmanul lui și alte sentimente frumoase. Piesa intitulată *Spre ziua*, va fi oprită la noi, dar după ce se va tipări și se va jucă la Teatrul Național din București, vom mai scrie despre ea.

Monetele de doi bani (fileri) au început să se împuțineze tot mai mult, pentru că nu se mai bat din anul trecut încă. După cum aflăm, ministrul nici nu vrea să mai bată monete de 2 bani, ci să scoată din comerț și pe celece mai sunt, bătând în locul lor monete de 1 ban și de 5 bani. În Bistrița s'au împuținat monetele de doi bani așa de tare, încât 50 de negustori de-acolo au cerut dela primărie să intervină la locurile mai înalte, ca să se curme cu neajunsul acesta, căci ei au mare pagubă.

O faptă frumoasă. Ni se scrie: Foarte bine a folosit vacanțele de vară un tânăr student din comuna noastră *Urișul de jos* (comitatul Murăș-Turda). Acest vrednic student, povestind oamenilor despre Asociațiune, i-a îndemnat pe săteni ca să se înscrie de membri ajutători. Și cu toate că comuna noastră are abia la vre-o 100 de

fumuri, s'au înscris de membri ajutători la „Asociațiune“ următorii 15 fruntași din comună: *Vasile Badiu*, *Nicolae Iacob*, *Aron Lateș al Sonei*, *Aron Mateiu alui Simion*, *Ioan Mateiu primar*, *Teodor Moldovan*, *Crăciun Neagu*, *Dumitru Neagu*, *George Neagu*, *Aron Pop cantor*, *Florian Pop vice-primar*, *Ioan Pop a Fătului*, *Dănilă Pop*, *George Seftu*, *Mihail Suciul lui Vasile*.

Un abonat.

Această frumoasă faptă ar trebui imitată de toți studenții noștri. Cât pentru vrednicii săteni fruntași din *Urișul-de-jos*, fie siguri că au făcut un lucru bun. Inscrindu-se de membri ajutători la „Asociațiune“, ei vor primi acum în schimbul celor 2 coroane cărți de cetit bune și de folos.

Fundațiunea Vișa. E cunoscut de mult, că venerabilul bătrân, dl *Gh. Vișa*, a lăsat pentru mitropolia Blajului o fundațiune mare, din veniturile căreia să se împartă burse (stipendii) pentru tineri români. Literile fundamentale au fost aprobate acum și de ministrul de culte cu condițiunea, că dându-se burse și pentru străinătate, să se ceară mai întâiu aprobarea lui.

Pompierii din comitatul Târnavimari au înființat o reuniune comitatenză a pompierilor, așa cum avem și în comitatul Sibiului.

Slabă pildă! Preotul și învățătorul ungur din *Kossuthfalva* au beut într'o crâjmă până dimineața, apoi s'au luat la ceartă și din ceartă la bătaie. Preotul a fost mai tare, căci învățătorul a rămas sub masă cu trei coaste rupte.

Din cauza scumpetei. În mai multe orașe din Franța, orașenele sărace au făcut mici revoluțiuni contra țăranilor, cari vând lucruri de-ale mâncării și contra măcelarilor și brutarilor (becilor). Ele se plâng, că nu mai pot cumpără nimic de-ale mâncării din cauza scumpetii. De aceea pe țărani i-au jefuit, fără să le plătească mărfurile, tot așa au făcut cu măcelarii și cu brutarii. De altminteri toată lumea se plânge de scumpetea cea mare și dacă țăranul vinde mai scump, el încă cumpără toate mai scump.

O mașină nouă de tors. În mănăstirea *Ciolanu* din județul *Buzău* (România) trăiește un călugăr vrednic cu numele *Atanasie Grigoriu*, care pe lângă rugăciunile, ce le înalță către Cel-de-sus, se gândește și cum ar putea ușura munca țăranilor noastre. El a iscodit un fel de mașină, cu care se poate toarce lâna, cânepa și inul, se poate răsuci borangicul (mătasa) și orice fel de torturi pentru împletitul ciorapilor, se poate depănă bumbacul pe țevi scurte de țesătorie și pe mosoare lungi, așa ca să se poată folosi la urzitul a tot felul de pânzături. Aparatul acesta poate fi aplicat foarte ușor și la orice fel de mașini de cusut.

Ar fi bine, dacă acest călugăr ar găsi o fabrică cinstită, care să facă mașina cu un preț efitin, ca să se poată folosi cât mai multe din țărancele noastre.

Trăznit. Înainte de *Sfântă Mărie* s'a descărcat asupra comunei *Bologa* din comitatul *Clujului* o furtună grea cu fulgere și trăznete. Două fete, cari erau la secere, au fost trăznite înainte ca să înceapă ploaia. Una, *Maria Lucaciu*, a rămas moartă pe loc, cealaltă s'a ales cu niște arsuri mai ușoare.

Afară cu vânduții din biserică! În biserică românească din *Orăștie*, strănele se vând cu licitație celuce dă mai mult. Obiceiul acesta e în multe biserici de-ale noastre și e bun, pentru că în felul acesta se mai mărește averea bisericii. Nu de mult eră de vânzare în biserică din *Orăștie*, după cum spune „*Libertatea*“, o strănă, pentru care crâjmarul *Bălgrădeanu* da 200 cor., crâjmarul *Nicodin Brudar* da 130 cor., iar *Ioan Silian*, țăran cinstit și bun naționalist, da 80 cor. Comitetul parohial a dat strana lui *Silian*, cu toate că el a oferit prețul cel mai mic. Pentru ce? Pentru că banii lui *Bălgrădeanu* și ai lui *Brudar* erau banii lui *Iuda*, banii vânzării de neam. Amândoi au lucrat și au votat la alegeri pentru *Jidanul Farkas*. Acum cară-se în sinagoga *Jidanului*, dar nu în biserică românească, unde e loc numai pentru *Românii creștini și naționaliști*.

Moștenitorul tronului turcesc la Regele României. *Iussuf Izzedin*, moștenitorul tronului turcesc, a fost invitat de împăratul Germaniei la manevrele germane. În drumul spre *Berlin* s'a oprit și la *Sinaia*, ca să facă o vizită Regelui român. A fost foarte bine primit, după cum dovedesc telegramele de mulțumită, ce le-a trimis Regelui după plecarea din *Sinaia*, și Sultanului la *Constantinopol*, căruia îi spune, că a rămas încântat de dragostea, cu care l-au întâmpinat nu numai Regele și domnia cea mare, dar și poporul.

Se'nțelege, că n zilele cât a petrecut în *Sinaia* vor fi vorbit multe și despre afaceri politice, mai ales, că poporul român și poporul turc trăiesc acum în cea mai bună prietenie.

Bancnote false de 100 cor. În *Bohemia* s'a dat de o bancnotă false de 100 cor., cu data 1910. Falsitatea bancnotei se cunoaște mai ales după podoabele dimprejurul icoanei principale. Podoabele dimprejurul icoanei principale precum și stelele, cari se află împrejurul cifrelor celor mari din 100, sunt la nota cea falsificată deopotrivă și pe partea nemțască și pe cea ungurească, pe când la notele cele bune se deosebesc unele de altele pe cele două pagini. N'avem decât să îndoim nota bună astfel, ca să se vină cele două capete de femei și cifrele cele mari din 100 lângă oaltă, și vom vedea, că podoabele se deosebesc, pe când la nota false nu. La prima vedere, lucrul acesta nu se bagă în samă, de aceea să avem de grijă, căci bancnote de acestea au putut ajunge și la noi.

Călduri mari în Germania. Căldurile cele mari n'au conținut nici săptămâna trecută într'o parte mare a Germaniei. Împăratul și împărăteasa Germaniei s'au dus la *Stettin*, un oraș mare german. Aici s'au făcut o paradă mare. Câțiva soldați au căzut morți din cauza insolăției tocmai pe când trecea trăsura împărătească pe dinaintea trupelor. Preste 50 de oameni s'au îmbolnăvit de insolăție, unii au murit.

Impreunarea a două bănci. Din *Sarșca montană* (Bănat) vine vestea bună, că cele două bănci românești de-acolo, *Astra* și *Sasșana* au fuzionat (s'au împreunat), așa că făcându-se una singură, va putea lucra și mai mult pentru înaintarea economică a *Românilor noștri* din părțile acelea. Pildă vrednică de urmat și de alte bănci mici.

Jidan botezat. In comuna Boiul-de-jos, Ovreiul Rafael Kaffka a trecut la legea românească, fiind botezat de preoții Ioanichie, protopopul Zevedeu Murășan și M. Oprean. Botezul s'a făcut după sfânta liturghie, fiind de față o mulțime de creștini și din satele învecinate. El a primit numele Aurel.

Lăudăroșenii ungurești. In săptămâna trecută, deputatul maghiar Smrecsány (după nume un renegat) a cerut dela ministru să dea bani aviatorului maghiar (?) Székely Mihály, ca să-și poată construi aeroplanul, pe care l-a iscodit. Povestea e următoarea: Székely e un Slovac, pe care l-a chemat Simko. La gimnaziu și-a maghiarizat numele în Székely. Apoi a studiat mai departe și a iscodit un aeroplan, despre care nu se știe, dacă e bun, căci n'a avut bani, ca să-l poată construi, iar Ungurii nu l-au sprijinit. Székely a părăsit Ungaria și s'a dus la Viena, unde a intrat în slujba statului austriac. Aflând de isprăvile aviatorului nostru Vlaicu, vreau să aibă și ei un aviator maghiar. Numai cât cap de Ungur nu e, ci tot un Slovac are să-i scoată din rușine.

Din cauza dragostei de beutură foc și moarte de om. M. Ureche și soția sa (din Ilva-mare) au venit pe înserate la biroul comunal, lăsând acasă încuiat un băiat de cinci ani. Când își petreceau mai bine, intră un om strigând foc! în birt. Ardea tocmai casa celor doi soți, cari își petreceau. Până se ajungă însă acasă, totul era prefăcut în scrum, *chiar și copilașul.*

Furt cu sparjere în Deva și Brad. Sâmbătă noaptea au intrat niște hoți în oficiul silvanal din Deva, de unde au furat 400 cor. 2 puști și două revolvere. De aici au intrat în biserica românească, de unde încă au furat bani. Apoi au vrut să intre în două case particulare, se vede însă, că i-a oprit ceva. In aceeaș noapte au intrat în oficiul poștal din Brad, au luat cu ei cassa de fer și ducându-se la câmp au spart-o, furând din ea zece mii de coroane.

O mare nenorocire de tren s'a întâmplat pe linia Cașovia—Oderberg în stația Georgenberg. Un tren a trebuit să rămână mai mult timp în stație, căci i-se stricase ceva la mașină. Un păzitor fu trimis înaintea trenului accelerat, ce avea să sosească, ca să-i facă semn să oprească. Făcând linia ferată multe cârnituri în apropierea stației, mai ales din cauza cimitirului iudovesc, conducătorul locomotivei dela trenul accelerat n'a observat semnele și a intrat în stație, fără să poată opri trenul mai curând, așa că mașina intră cu toată puterea în trenul celalalt, zdrobind câteva vagoane. Au fost omorâte cinci femei, una a fost rănită mai greu, trei mai ușor. Acestea erau toate în vagonul al treilea, căci călătorii din vagonul din urmă apucaseră să coboare mai înainte.

Turburări din cauza holerei. In Italia de meazăzi și în Spania oamenii dela sate sunt foarte lipsiți de cultură, se'nțelege, că din vina guvernelor, cari nu s'au îngrijit să le dea școale, ci numai funcționari, cari să-i stoarcă. Groaza de holera i-a prostit și mai mult, așa că acum vin știri din mai multe părți ale Italiei, chiar și din Spania, că poporul s'a răsculat — din prostie. Intr'o comună din Calabria (un ținut din Italia) primăria nu s'a îngrijit să

păstreze apa de beut curată și când s'a constatat, că apa e plină de baccilii holerei, au oprit oamenii să mai bea. De altă parte nu s'a îngrijit cum se cade nici de înmormântarea celor morți de holera. Poporul s'a răsculat și a atacat primăria, silind pe primar și pe ceilalți slujbași ticăloși să fugă. In furia lui a omorât tocmai pe un nevinovat, pe servitorul dela primărie.

Țăranii din provincia Leon (Spania) s'au răsculat de teama holerei. Inarmându-se, au pătruns în orașele Hendayen și Verdirage, dând foc oficiilor postale și tăind firele telegrafice. Ei cred, că holera ar veni pe telegraf. La Hendayen au omorât trei funcționari dela postă.

Jertfe de-ale aviațiunii. Un locotent și un căpitan francez, urcându-se cu aeroplanele în aier, și-au pierdut viața din cauza explozării motorului (mașinii). Cel dintâiu a ajuns ars scrum pe pământ, al doilea a murit din cauza plăderii. Tot din cauza rănilor mortale pricinuite de cădere, a murit și un aviator în Norton (Cansas, America-de-Nord).

Un leac nou contra holerei. Aproape nu trece săptămână, în care cutare medic să nu inventeze (iscodească) un leac nou contra holerei. Medicul italian Dr. Basile a inventat un leac, numit *Electragon*, care, zice el, vindecă holera și când l-a apucat pe cineva rău. Bine ar fi, numai de-ar încetă odată holera pe-acolo, ca să nu mai vină și la noi.

Holera în Italia. După datele oficiale, în Italia au fost dela 1 Iunie până la 5 August 4228 îmbolnăviri de holera și 1640 cazuri de moarte din cauza acestei boale. Din aceleași date se mai vede, că la începutul lui August, numărul cazurilor de holera s'au înmulțit. Se'nțelege, că numărul bolnavilor de holera e cu mult mai mare decât arată autoritățile italiene, pentru că nu numai Italienii ascund în unele locuri cazurile de îmbolnăvire, dar chiar și autoritățile fac prostia aceasta. Oamenii le ascund din prostie, iar autoritățile, ca să nu se sperie Englezii, Francezii, Germanii și Americanii cei mulți, cari vin să vadă frumusețile Italiei, lăsând astfel milioane în țară.

„FOAIA POPORULUI“

este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină foaie pentru poporul nostru.

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat, este anume întocmit pentru trebuințele țaranului român.

Numeri de probă se trimit la cerere ori-cui gratis.

Abonarea se poate face cu începutul fie-cărei luni și costă:

Pe un an întreg 4 cor. 40 bani

Pe o jumătate de an 2 „ 20 „

Pentru țările străine 11 „ anual

(după cum stă scris și în fruntea foii).

Numerii apăruiți dela 1 Iulie st. v. încoace, se trimit.

Iar de acum până la Anul-nou căl. vechiu costă 1 coroană 50 bani.

Lățiți deci „Foaia Poporului“ preste tot locul, ca astfel să o putem face și mai bună!

Furtunile din timpul din urmă au făcut multe stricăciuni în toate părțile țării. Pe lângă celece le-am vestit în numerii trecuți, mai aflăm, că în Cristian (lângă Brașov) grindina a nimicit recolta de poame și a trăznit doi boi, amețind pe țăranul de lângă ei; în Stupini și în Săcele trăznetul au aprins și ars până la pământ șuri pline cu nutreț; în Bod fulgerul au căzut într'o șură plină și au ars-o împreună cu două cară; tot aci a fost trăznit și un lucrător. In Feldioara (Brașovului) a trăznit în trei șuri pline, arzându-le împreună cu două cară și toate uneltele agricole. A fost o grea încercare dela Dumnezeu.

Gimnaziul săsesc din Bistrița. Gimnaziul acesta bun a avut în anul trecut între cei 303 elevi 162 Germani, 63 Români, 78 Maghiari și Jidani.

Căpitan de tâlhari în România. In câteva județe din partea de meazănoapte a Moldovei s'a ivit o bandă de tâlhari, în frunte cu un tâlhar vechiu cu numele Pantelimon. Ei pradă în dreapta și 'n stânga și până acum n'a putut fi prins, cu toată ce au pornit jandarmii și soldații în urmărirea lui. Mulți țărani îi dau adăpost, temându-se să nu fie omorâți de Pantelimon sau de tovarășii lui. Folosindu-se de groaza răspândită de acest tâlhar moldovean, s'au pus acum și alții pe furate făcând lumea să creadă, că e tot banda lui Pantelimon.

Lupii. Pe valea Murășului din părțile Aiudului țărani au început să țină oi tot mai multe. Unde sunt oi, vin însă și lupii. O haită de lupi și-a făcut sălașul în pădurile Beței, aproape de Aiud, și de-acolo dau năvală în turmele oamenilor, făcându-le pagube mari. Zilele trecute, țăranul Ioan Oltean din Tâmpăhaza veni dela târgul Bălgradului cu o vacă cu vițal. Când să dea pe lângă pădurea Beței, săriră doi lupi asupra vacii. Oltean începă să strige, niște oameni, cari lucrau la câmp îi alergară în ajutor, dar era prea târziu, că lupii înhățaseră vițelul ducându-l cu ei.

Lucrurile acestea se petrec în comitatul vestitului fișpan Szász. In loc să-și trimită jandarmii să se războască cu nevestele noastre, cari poartă tricolorul național, mai bine i-ar trimite contra lupilor, cari prăpădesc averea Românului, după care-și plătesc dările cele mari, fără ca statul să-i dea ceva în schimbul lor.

Din sergent-major călugăr hoț. Marin Bratu (în București) se urise să măz servească în armată, unde ajunsese până la rangul de sergent-major, de aceea o părăsi. Cum nu-i plăcea lucrul, dar îi plăceau petrecerile, cari costă bani, s'a hotărât să câștige de-aceștia jefuind mănăstirile. Ca să poată izbuti, intră în mănăstirea Cernica (aproape de București) ca frate, având să fie primit după un timp de probă călugăr. La început să mulțumi să fure sume mai mici dela călugări, dar aceasta nu-l mulțumi și într'o noapte sparse chilia, unde era cassa mănăstirii. Aici găsi câteva sute de lei, cu cari o șterse dela mănăstire. Starețul înștiință poliția din București, care puse în curând mâna pe călugărul mincinos.

Acum e la închisoare, unde se va gândi, ce greu e să furi chiar și dela călugării evlavioși fără să fi prins.

ECONOMIE

Statutele

unei

Societăți pentru asigurarea vitelor.

(Urmare).

CAP VI.

Comisiunea cenzorilor.

§ 33. Comisiunea cenzorilor se alege de către adunarea generală și se compune din trei membri. Ei se aleg pe termen de trei ani. La împlinirea termenului de trei ani pot fi realeși.

§ 34. Atribuțiunile cenzorilor sunt:

b) A verifică bilanțul anual și a face puțin odată pe lună.

b) A verifică bilanțul anual și a face raport despre aceasta la adunarea generală.

Cassierul.

§ 35. Cassierul se alege de adunarea generală pe același termen ca și membri consiliului de administrație. El este dator să țină registrele și cassa societății.

§ 36. Atribuțiunile cassierului sunt:

a) Face încassarile și plățile societății după ordinul președintelui, ține contabilitatea în regulă și păstrează numerarul (banii gata).

b) Incheie conturile anului și face bilanțul pentru finele anului la 31 Decembrie.

c) Îndeplinește orice însărcinări, ce i-a dat consiliul de administrație în afacerile bănești.

§ 37. Cassierul nu poate ține în casă numerar decât o sumă anumită și hotărâtă de consiliul de administrație, iar restul va fi depus la o bancă populară, cu condițiune de-a se retrage orice sumă necesare în timp de cel mult 20 de zile, pentru despăgubirile ce s'ar ivi.

CAP VII.

Adunarea generală.

§ 38. Adunarea generală se va întruni odată pe an în cea dintâi Duminecă din luna Februarie. Ziua convocării va fi anunțată membrilor cu cel puțin 15 zile înainte. Incunoștințarea va arăta locul întrunirii și chestiunile puse la ordinea zilei.

§ 39. Adunarea generală se mai poate întruni și în ședințe extraordinare în cursul anului, când sunt cazuri urgente. Aceste convocări se fac de consiliul de administrație sau de comisia cenzorilor sau de 15 membri societari arătând în scris motivele întrunirii.

§ 40. Adunările generale pot lua deciziuni, când sunt prezenți cel puțin jumătate plus unul din numărul membrilor; în caz contrar adunarea se va amâna până peste 8 zile, când se va lua hotărâri, oricare ar fi numărul membrilor prezenți.

§ 41. Adunarea generală se prezidează de președintele consiliului de administrație și în lipsa lui de vice-președinte sau al celui mai în vârstă dintre societari. Adunarea va alege din sânul ei doi secretari, cari vor scrie procesele verbale de lucrările adunării generale.

§ 42. Atribuțiunile adunării generale sunt:

a) Să se pronunțe asupra chestiunilor puse la ordinea zilei.

b) Să aprobe bilanțul și împărțirea despăgubirilor.

c) Să dea consiliului de administrație descărcare de gestiunea lui.

Votul adunării generale se face prin

ridicarea de mâni și numai în cazul, când sunt alegeri de persoane, se face secret.

CAP VII.

Fondul de rezervă.

§ 43. Fondul de rezervă se formează din prisosul capitalului și al dobânzilor neabsorbite de pagubele sau cheltuielile societății. Fondul de rezervă e destinat să acopere pagubele, ce s'ar ivi. În cursul unui an nu se va putea cheltui mai mult de jumătate din fondul de rezervă.

§ 44. Din fondul de rezervă 1/4 se va întrebuința pentru îmbunătățirea rasei vitelor și pentru alte trebuințe în folosul societăților, procurându-se instrumente agricole (mașini de sămănat, treerat etc.).

CAP IX.

Despăgubiri.

§ 45. Se vor plăti 75% din valoarea declarată, socotind la un loc și prețul pielii.

§ 46. În caz de epizotie, plata pentru despăgubiri se va face numai dacă există fond de rezervă; în acest caz plata se amână până la sfârșitul epizotiei și atunci se va face proporțional cu perderile fiecăruia și cu capitalul disponibil.

§ 47. De se va ivi o epizotie în comuna, unde sunt vitele asigurate, consiliul de administrație e dator să cheme imediat veterinarul, luând toate măsurile prescrise de legea sanitară.

Vizita veterinarului (doctorului de vite) se va plăti la trebuință din capitalul societății.

§ 48. Când se poruncește de administrație tăierea unei vite atinse de boală molipsitoare și statul plătește o parte din valoarea ei, cassa societății va plăti restul până la completarea sumei de 75%.

§ 49. Până la sosirea ajutorului dat de stat, cassa societății poate avansa păgubașului, după puțină, despăgubirea convenită, rămânând a primi societatea despăgubirea, ce va sosi dela stat.

§ 50. Nu se va plăti despăgubire societății, care nu s'a conformat dispozițiilor legii sanitare.

§ 51. Anul societății începe la 1 Ianuarie și se termină la 31 Decembrie.

§ 52. Aceste statute s'au votat în adunarea generală ținută la și vor intra în vigoare dela

(Se va face și Actul constitutiv după modelul dat mai înainte.)

Stiri economice.

Starea sămănăturilor. Raportul ministrului de agricultură spune, că ploile căzute în țara întreagă au folosit foarte mult plantelor de săpă și de nutreț. Numai acolo, unde seceta a îngălbinat cotoarele plantelor, ploaia n'a mai putut ajuta nimic. Pe pusta Ungariei și în partea de mează-noapte-răsărit a țării, pășunile și fâneațele sunt pierdute. Cucuruzul a suferit mult, mai ales în pământurile nisipoase, așa că ploile nu i-au ajutat mai nimic. În Transilvania însă, cucuruzul e frumos. Cartofii sunt frumoși în Ardeal, în celelalte părți vor da recoltă mai bună numai soiurile puse în pământ lejt și adânc. Varza (curechiul) se ține bine. Hemeiu e puțin, dar foarte bun, mai ales în Ardeal. Sfecelele (napii) de zahăr s'au mai recules și se dezvoltă bine, dacă nu sunt puse în pământ nisipos; ele conțin anul acesta foarte mult zahăr. Napii de nutreț abia vor da o recoltă mijlocie. Fâneațele artificiale (de trifoiu, lucernă) s'au mai îmbunătățit. Dela vii se așteaptă o recoltă mijlocie, tot așa dela poame. Nuci se arată foarte multe.

Nucile din Bosnia. Bosnia e vestită nu numai pentru prunele și lictarul (mierrea de prune) ei, ci și pentru nuci. Guvernul bosniac a oprit cu amenințare de pedeapsă vânzarea nucilor înainte de 15 Octombrie, pentruca să nu se vândă nuci ne-coapte și astfel să se peardă numele cel bun al nucilor bosniace.

Cărți și reviste.

Aviz domnilor învățători. Conform înaltei rezoluțiuni ministeriale dela 29 Maiu 1911 Nr. 16593, manualele școlare cari au primit mai nainte aprobarea ministerială se pot folosi și în decursul anului școlar 1911/1912, chiar și când nu ar avea aprobarea ministerială pentru ediția actuală.

Conform punctului 2 al sus amintitei rezoluțiuni o ediție neschimbată a unei ediții anterioare se poate folosi încă un an școlar. Dacă însă nu va primi aprobarea de stat nici după expirarea aceluia, nu se mai poate folosi.

Înștiințare. Abecedarul și cărțile de cetire pentru anii II—VI de școală, lucrate după planul de învățământ confesional și al celui de stat, de Dr. I. Stroia, D. Lăpădat și Iuliu Crișan, cuprind material din toate obiectele de învățământ.

Abecedarul și cărțile de cetire pentru anii II—IV sunt aprobate de Prea Ven. Consistor arhidiecezan cu Nr. 5750 1910, iar de Inaltul ministru: Abecedarul sub Nr. 56863/910, cărțile de cetire: pentru anul al II-lea sub Nr. 99113/908, anul III sub Nr. 61238/909 și anul al IV-lea sub Nr. 63709/910. Cartea de cetire pentru anii V—VI, apărută acum, în urma ordinațiunii ministeriale Nr. 16593/911, până va primi aprobarea, se poate folosi în școale în anul școlar 1911/912.

Prețul: Abecedarul 40 fil.; Cartea de cetire a II-a 50 fil.; a III-a 60 fil.; a IV-a 70 fil.; a V—VI Cor. 1.80.

Se află la Librăria arhidiecezană în Sibiu și la autori în Săliște, Szeben m.

Poșta Redacției.

V. S. în V. Aveți dreptate. Greșala s'a întâmplat la noi. Acum s'a regulat, iar numerele restante s'au trimis. — Articolul trimis se va publica în curând.

Moise Pop în Lud. De aici se trimite foaia regulat. Am trimis din nou numerele ce mai avem, iar poștei încă i-am atras atenția.

Luca Putinu. Mulțumită pentru interesul arătat.

Mai multora. În zilele din urmă am primit o seamă de reclamațiuni în cari ni-se spune, că unii abonați n'au primit numerele 33 sau 34 din foaie. Nimic nu ne supără mai mult ca reclamațiuni de felul acesta. Nu că doară cutare abonat reclamă o foaie ce n'a primit-o, ci fiindcă nu ni se poate spune unde zace răul? Noi mărturisim cu mâna pe inimă, că suntem cu cea mai mare grijă la espedarea foii. Dar ce putem noi face, dacă foaia își pierde urma prin cutare poștă ca vai de ea, sau cancelării comunale fără rânduială? Oamenii nostri ar trebui însuși să stăruiească ca să afle și să poată dovedi pe hot. Odată aflat și dovedit, știm noi cum să-l jucăm de-i va fi amar sufletul, iar postul de poștă încă va trebui să-l pună jos. Cine n'a primit Nr. 33 sau 34, iar până aci a primit foaia regulat, acela poate fi sigur, că acești numeri, în cari se scrie despre Asociație, au ajuns pe masa acelor prăpădiți, ce le place să cetească, dar să nu plătească, de aceea șterpelesc foile oamenilor de omenie. La astă presupunere ne îndreptățește motivul, că la Crăciun, Paști și alte sărbători mari — când foaia e mai interesantă — de obicei ne vin reclame cu grosul. De altcund, din cât am putut, am trimis numerele reclamate acum.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.
Editura și tiparul „Tipografia Poporului”.

Bioscopul Apollo devine tot mai cercetat prin reprezentațiile sale variate și foarte interesante. Să atrage de acum atențiunea onoratului public asupra sborului aviaticului nostru Vlaicu, care va fi predat preste două săptămâni și în cinematograful Apollo.

Dr. Beu

va lipsi din Sibiu până la începutul lui Decembrie a. c. 27 1-3

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după *calendarul vechiu*).

27 August: Ciuc-Sepviz, Delta (Timiș), Făgăraș, Macfalău, Mocrin, Pantișeu, Turda.

28 August: Becicherecul mare, Spermezeu, Oradea mare, Șimand, Vurmlac.

29 August: Buteni, Cristurul săcuș, 1 Septembrie: Cacova, Cehul din Se-

lagiu, Fântâna (Hidegkut), Pecica maghiară (com. Arad), Sibiu.

3 Septembrie: Cața, Görgeny, Murăș-Orga.

4 Septembrie: Chichinda mare, Gyertyamos, Marcod, Orșova.

5 Septembrie: Eperjes.

6 Septembrie: Ciachi-Gârbău, Lupșa, Pojon.

7 Septembrie: Argiehat, Baia de Criș, Capolnaș, Cernatu.

8 Septembrie: Brad, Bogșa-montană, Dobra, Aleșd, Görcsön, Hodoș, Huedin, Ibașfalău, Lăpușul românesc, Lechința, Lipova, Lunca, Panciova, Poiana (com. Sibiu), Racoșul de jos, Sân-Miclăuș, Sântă-Măria, Vajdahaza, Zernești.

9 Septembrie: Șimleul-Silvaniei.

10 Septembrie: Halmagiu mare, Idvor.

11 Septembrie: Bichiș, Chișineu, Ghioroc, Kecskemét, Periamoș.

12 Septembrie: Abrud, Silvașul de sus, Veneția de jos.

13 Septembrie: Brețcu, Hida.

Loc deschis.

Consilierul reg. med. Dr. Clemens în Rudolstadt, a constatat următoarele: Cam 100 grame apă amară naturală **Franz Josef** influențează deja curățirea sigur și tare. Apa Franz Josef luată zilnic de mai multe ori, în măsură mică, e un mijloc excelent contra **hemoroidelor** și **durerilor de spinaie**. Se capătă în apotece și drogerii.

Din toate părțile lumii curg scrisorile de mulțumite, adresate producătorului mijlocului de nutriție Phosphatine Falières, de oarece mamele sunt foarte mulțumitoare pentru acest mijloc excelent. Dela începutul înfărcatului, nici o mamă să nu cugete la alt mijloc de nutriție, decât la Phosphatine Falières, care în mii de cazuri a fost de mare folos prin aceea că copii se întăresc și prind putere.

Făina lactată
NESTLÉ

Este dovedită după o lungă experiență ca foarte bună pentru copii sănătoși și bolnavi cât și pentru bolnavii de stomac. Impedică și înlătură vărșăturile, diareea, catarul intestinelor — Broșura „Ingrijirea Copiilor” se poate avea gratuit de la **NESTLÉ, Viena I. Biberstrasse 11.**

Ce trebuie să bem?

este mai cu seamă acum în lunile calde ale verii o întrebare actuală a tuturor acelor, cari s'au convins, că, pe deoparte, beuturiile spirtoase nu pot potoli setea neputându-se bea în orice cantități fără a avea influență păgubitoare asupra sănătății și în cele din urmă fiind și prea scumpe, și că, pe de altă parte, nici orice apă potabilă nu e recomandabilă pentru potolirea setei.

E deci timpul favorabil de a demonstra, că un **decoct de „Enrilo-Franck”**

un adaus și înlocuitor de cafea, recit, luat cu sau fără zahăr, ne prezintă un excelent și gustos potolitor de sete.

În urma calităților sale potolitoare de sete nici nu e nevoie să se bea mult din el, de obicei după un păhar dispăre setea pentru mai multe ore. Pe lângă aceasta, consumarea lui e cât se poate de sănătoasă, căci apa fiartă în legătură cu agreabilul gust amăru al acestui product natural sunt priincioase stomacului.

Acest potolitor de sete este atât de ieftin, încât consumarea lui și-o poate permite orice familie săracă, căci un pachetel costă 12 fileri, ajunge la 5—8 litri decoct.

Curs de dans.

Ani onoare a aduce la cunoștința On. public din loc și jur că cu ziua de 18 Septembrie n. voui deschide în sala „Gesellschaftshaus” un curs de dans în care se vor predă toate jocurile moderne pentru salon — ținându-se cont, și de cele naționale românești, — precum și manierele elegante și „bonton”-ul după estetica originală franceză.

Cursul durează 6 săptămâni și costă pentru începători: 10 cor., pentru repetenți: 6 cor. — Probele cursului: Luni, Mercuria și Joi, pentru studenți dela 6—8, pentru adulți dela 8—10 oare seara.

Inscrieri se pot face în Librăria arhidiecezană și în decursul probelor de dans. 274 1-2

Cu deosebire stimă

Nicolae Stolca,

măiestru de dans dipl.

Dr. Ittu

medic universal

s'a reîntors din călătorie și ordi-
nează zilnic 269 1-3

Sibiu Nagyszeben — Strada Cisnădiei Nr. 43.

2 case

constătătoare din 7 chilii edificate nou, și altele mici, cu toate cele necesare, cu teritoriu de 345^m stângini și 30 metri front sunt din mână liberă de vânzare. Amănunte mai deaproape să află în cancelaria advocațională **Dr. Albert Krall**, Sibiu, strada Schewis Nr. 12—14. 266 3-3

Cine are de vânzare

Un căpău

de vânat și bine dresat

să se adreseze la administrația „Foi Poporului”, comunicând totodată și prețul. 279 1-3

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI ȘI APĂ DE GURĂ

de vânzare la:

PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

Publicațiune.

Comuna bisericăscă greco-orientală *Ilimbav* (Illembak), cercul Noerichului (Ujegyház), *vînde pășunatul de toamnă* eventual și de *primăvară*, pe un teritoriu de 390 jugăre, care teritoriu se numește Androchel. Ziua de licitație va fi Joi în 8/21 Septembrie a. c. la 12 oare. La dorință să poate da acest teritoriu pentru pășunat în două părți.

Ilimbav, în 18 August 1911.

Oficiul parochial gr.-ort.

Ioan Alecsandru
paroch.

2 5 2-2

Aviz.

Subscrisul aduc la cunoștință onoratului public, că *vînd* din mână liberă 35 cai cu hamurile lor cu toți 18 *cară* de povară, toate în stare bună. Dintre cai 10 părechi se vînd, cu hamuri cu tot, pe lângă prețul de 600 coroane părechea. A se adresa la 278 1-3

Iosif Joandrea

Sibiu, Târgul de vite vechiu Nr. 7.

Nr. 692/911

276 1-1

Publicațiune.

Comuna *Săcădate* exarândează pe calea licitațiunei publice, ce se va ținea în 21 Septembrie 1911, la 2 oare după amiază, *pășunatul* din:

1. „Cășcane”, în estensiune mai mare ca până acum, 8 zile după slobozitul în coceni și până în 14 Septembrie 1912, cu prețul strigării de 2000 coroane.

2. „Prundu din sus”, de către Avrig și „Lunca Săcădății” de către Porumbac, 5 zile după slobozitul vitelor în coceni și până în 6 Maiu 1912 cu prețul strigării de câte 100 cor.

3. „Pădurea din sus”, din 27 Septembrie 1911 cu cocenii preste tot — cu excepțiunea „valea de mijloc” — de când intră vitela în grajd, apoi „Pădurea din jos”, de când intră vitela în grajd și până în 22 Martie 1912 cu prețul strigării de câte 300 coroane.

Licitațiunea se ține pentru fiecare separat. Licitațiunea e verbală și până la începerea ei se primesc și oferte închise.

Vad u e de 10%.

Condițiunile speciale se pot privi în cancelaria comunală.

Săcădate, în 4 Septembrie 1911.

Primăria comunală.

Ioan Stanciu
primar

Gradinar C.
notar.

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese, aprobate prin Prea Ven. Consistoriu arhidiecezan din 11 Octombrie 1910, Nr. 11854 școl., se publică licitațiune minuendă pentru a se da în întreprindere *edificarea școlii gr.-or. române din Cărpiniș* protopopiatul Mercuria.

Licitațiunea se va ținea în 29 August (11 Sept. n.) a. c. la 2 oare p. m. în sala școlii gr.-or. din Cărpiniș.

Prețul strigării este 13.600 coroane, dând comuna bisericăscă tot materialul recerut la școala noua edificândă.

Vadiu are a se depune 5% dela prețul strigării în bani gata sau în hârtii de valoare.

Comitetul își rezervă dreptul de a da în întreprindere zidirea aceluia dintre minusoferenți, în care va avea încrederea.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parochial din Cărpiniș.

Cărpiniș, în 12/25 August 1911.

Cornel M ntean
pres. com. par.

Ioan Munthiu
paroch.

2 biciclete

folosite puțin, dar în stare bună, se află de vânzare: *SIBIU, Konradwiese, strada Wachsmann Nr. 30.* 264 3-2

Pășunat.

Biserica evanghelică luterană din Agâr-băciu-Egerbég, comitatul Nagy-Küküllő, arăndează pe calea licitației publice, *pășunatul pentru oi*, pe termenul dela 5 Septembrie st. n. 1911 până la 30 Martie st. n. 1912.

Licitația se va ținea în 3 Septembrie st. n., la 3 oare după amiază, la casa parohială, unde se pot vedea și condițiunile.

268 1-1

Oficiul parohial.

Nu uita

estimată cetitor, — la comande sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „*Foaia Poporului*”.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lățirea foii noastre, iar pe de altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Scoabe și alte unelte

pentru zidiri 192 7-4

fabricat bun, se află în depozit în cantitate mare și ieftine la

ANDREAS RIEGER în Sibiu.

Listă de prețuri se trimite la cerere gratis și franco.

Prețul bucatelor

în Sibiu la 5 Septembrie st. n.:

Grâu	Cor. 17.— până 18.—	de hectolitru
Blănișă	9,60	10,60
Orz	5,—	7,20
Grâu nou	11,—	12,—
Cartof	2,60	3,—
Paste	—	—
Blănișă Nr. 3	27,80	27,80 la 100 chilo
" " 4	27,—	27,—
" " 5	25,40	25,40
Blănișă	170,—	180,—
Încălece de porc	180,—	188,—
Șuncă brut	60,—	62,—
Șuncă de lămâie	76,—	86,—
Șuncă de lămâie topit	96,—	96,—
Șuncă	55,—	55,—
Fân	3,80	6,—
Lezua de foc neplutite	8,—	8,20 la met. cub
" " plătite	6,70	7,30
Șuncă tăcută	1,80	1,85 la litru
Șuncă ordinară	1,78	1,80
Carne de vită pentru supă	Cor. 1,32 până 2,—	la chilo
" " friptură	2,—	2,40
" " vitel	1,—	1,80
" " porc	1,50	2,—
Oală 10 bucăți	—,57	—,67
Un plicar de miel	—	—
Carne de cal	—,80	1,20

în Budapesta în 6 Septembrie st. n.

Grâu de Tisa 78 chilo	Cor. 11,75 până 11,95	la 50 chilo
" " 78	11,82	12,05
" " 80	11,90	12,10
Blănișă	9,92	10,04
Orz	8,60	8,20
Grâu	8,85	9,25
Încălece nou	8,60	8,65
Încălece de porc	Cor. 172,— până 176,—	la 100 chilo
Blănișă	148,—	168,—
Blănișă de lămâie C. 146,—	până 190,—	la 100 chilo
" " trifoiu	116,—	146,—
Prețuri îngrășați pentru nutură C. 1,60	până 1,67	la chilo
" " carne	1,60	1,60
Vitel	—	—

Prețul banilor în 6 Septembrie n.

	cumpărat:	vândut:
Halbeni	Cor. 11,31	11,40
100 Lei, hârtie	24,70	25,15
100 Lei, argint	28,—	24,50
Libe turcești, aur	21,35	21,65
1 tună sterlingi englezești	22,85	24,06
100 marce, aur	117,20	117,65
100 " hârtie	117,20	117,65
100 polon	18,95	18,06
100 Rouble rusești, hârtie	253,—	254,50
100 " " argint	243,50	246,—

Serviciu solid, prompt și conștientios.

PRIMA FABRICĂ

transilvană ces. și reg. privilegiată de

Casse de fer și oțel și lăcătușerie de artă și construcție

instalată cu forță electrică 11 19-30

E. PURECE, Sibiu—Nagyszeben

Strada Faurului (Schmiedgasse) Nr. 19.

Cataloge de prețuri gratis și franco.

Prețuri moderate.

Prima referință.

Tot felul de tipărituri

moderne

execută ieftin, grabnic și conștientios

„Tipografia Poporului”

SIBIU

strada Măcelarilor Nr. 12.

Pentru ori-ce ocazie

se află

DIFERITE ILUSTRATE FRUMOASE

în mare alegere și cu diferite prețuri.

TOT FELUL de BILETE de VIZITĂ

în cel mai modern stil.

HARTIE de EPISTOLE

în diferite prețuri și calități.

BILETE de CUNUNIE

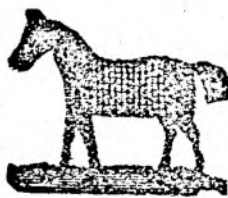
dela cele mai simple până la cele mai fine.

Atelier de curelărie, șelărie și cofetărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Strada Cisnădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânat, sport și voiaj, poclăzi și procovățuri, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi) permanent în deposit. 62 19-

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comande prin postă se efectuează prompt și conștientios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.

AVISO!

PRĂVĂLIA DE HAINE

pentru dame și domni

Josef Schlesinger

198 13-

Piața mare Nr. 22 se află dela 20 Iulie 1911 în

Strada Cisnădiei Nr. 31

Licitațiune.

Subscrisul avocat, încredințatul doamnei Gisella Löw născ. de Fiedler, face cunoscut sumeă proprietatea susnumitei: casa din Sibiu, Zeughofplatz Nr. 11, N-rul fund. 1242 H + 1 2 . . . top, — care constă parte din parter, parte din etagiu, cu 6 odăi, 2 culine și 1 odăie mansard, o va supune licitației publice voluntare, pe lângă prețul strigării de 24 000 coroane.

1. Ziua de licitație se va ținea în 18 Septembrie 1911 în Sibiu, cancelaria advocațională, strada Cisnădiei Nr. 34.

CONDIȚIUNI:

1. Imobilele susnumite nu se vor vinde sub 5/6 parte din prețul strigării.

2. Ceise voiesc a lua parte la licitațiune sunt deobligați a depune un vadiu de 10% cu bani gata sau în hârtii de valoare, la măsura avocatului subscris.

3. Cumpărătorul e obligat a plăti prețul cumpărării în 2 rate egale; rata este a se plăti:

prima la 15 zile dela ținerea licitației, iară rata a doua tot dela ziua licitației la 30 zile, cu interese de 5%, la subscrisul avocat. — Vadiul se va socoti în rata din urmă.

4. Cumpărătorul este obligat dela ziua licitației începând a suporta darea decadentă și spesele de intabulare.

5. Proprietatea imobilei cumpărată, să se intabuleze numai după achitarea prețului de cumpărare, pe spesele cumpărătorului.

Nagyszeben, 9 August 1911.

Dr. Iuliu Bonez
advocat.

228 4-4

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă să răspundesc pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop să ofere lădesebi inserarea în „FOAIA POPORULUI”. Informații să dau și comande să primesc la administrația FOAIA POPORULUI.

De închiriat.

În orașul Sebeșul săsesc, în strada Dăii Nr. 16 d, în apropiere de casarma husarilor și de băile din nou edificând, la poziție foarte bună să află de în hir at o casă unde e și licenție de cărcimă.

Deslușiri dă mai detaliat proprietarul Petru G. Opincariu.

Vinuri bune vechi

ardelenești

se află de vânzare în cantități și mai mari, pe lângă prețuri moderate, la

Ieronim Spornic, 322 17-3

în Sibiu, strada Zeughofplatz Nr. 13.

Mașini de cusut pentru trebuițe casnice sau industriale, de cea mai bună fabricație.

biciclete și gramofone

se pot cumpăra cu prețuri moderate și

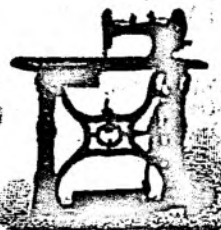
plătire în rate favorabile la

BODOR BÉLA

magazin de mașini de cusut și biciclete în

Făgăraș

Str. Honvéd Nr. 11.

84 93-

La „Croitoria Universală”

I. PETRASCU

strada Cisnădiei Nr. 30. SIBIU. strada Cisnădiei Nr. 30.

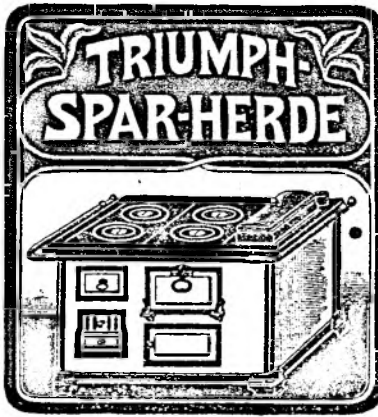
Telefon Nr. 172.

Aduc la cunoștința onoratului public, că mi-au sosit cele mai nouă stoffe engleze și indigene pentru sezonul de vară și toamnă — astfel că stau la dispoziția on. public pentru a efectui ori-ce comande în bransa croitoriei după modelele cele mai nouă.

— Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate. —

Sprîjiniți industria română!

292 25-

Cuptoare „Triumph”

în toate mărimile și diferitele execuții.

Marca „TRIUMPH” patent

Catalog se trimite la dorință gratis și franco.

Triumph-Werke Ges. m. b. H.

fabrică de cuptoare și sobe 200 13-25

WELS, Oberösterreich (Austria-de-sus)

Reprezentant în Sibiu:

JOSEF JIKELI, strada Cisnădiei 47.

CAROL GÜRTLER

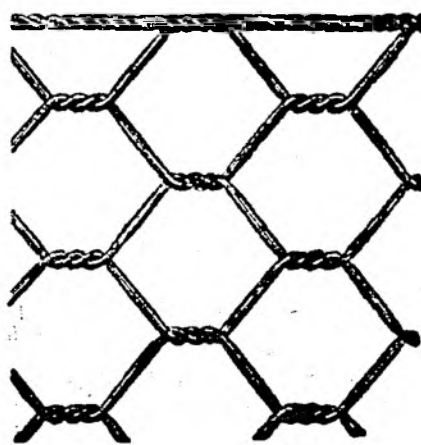
lăcătuș de artă și construcții

Sibiu, strada Gușteritei Nr. 26

recomandă onoratului public interesat atelierul seu, unde se eșecută tot felul de lucrări ce se țin de bransa lăcătușeriei.

Afară de aceea la mine se află totdeauna în depozit

cuptoare de ori-ce mărime și cu diferite prețuri. 48 23-53

Împletituri de sârmă

cu ochiuri în ori ce mărime și grosime a sârmei, pentru tot felul de închisori. 113 23-32

Porland și Romancement de Brașov și Beociner

Pentru zidiri

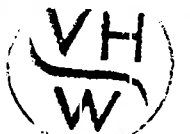
Traverse

Stucătură de trestie.

Împletitură „Bacula”

Materialul de zidit în viitor.

Ieftinește orice zidire. :

Fier de Cădstr în rude, fier modelat, fier în rude și fier de închelet

în 600 profile și dimensiuni se află în depozit.

TEVI

de fier covăcit și se turnat precum și Fittings

Pumpe pentru fântâni și alte industrii
Ștrelele de găurit pământul și la fântâni.

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia.

STEFAN J. ROTH

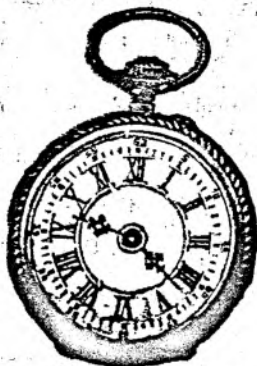
ciasornicar și giuvaergiu

SIBIU, Str. Măcelarilor 36.

Vânzare de juvaere, de aur și argint și ciasornice pe lângă garanție și prețuri moderate.

Să fac orice reparaturi de juvaere și ceasornice de aur și argint, repede, precis și ieftin.

Serviciu prompt și conștiincios.

Cel mai mare succes:
 Peste 1000 garnituri de treerat cu motor
 in circulatie

**Vestitele garnituri de treerat
 cu motor**

dela renumita fabrica de motoare

Kállai LAJOS
 Budapest, Gyár-utca 28

să recomandă tuturor economilor pe lângă
 garanță deplină ca cele mai bune.

Invinge peste tot locul. | Catalog principal gratis.

Intre toate motoarele exis-
 tente recunoscute ca cele mai
 simple. 162 17-25

ATENȚIUNE

50,000 perechi de ghete!

4 perechi de ghete numai pentru Cor. 7-50.

Pentru încetarea de plată a mai multor fabrici
 mari, am fost însărcinat a vinde o mare cantitate de
 ghete adânc sub prețul de fabricare. De aceea eu
 vând ori și cui 2 perechi de ghete cu șinoare pen-
 tru domni și 2 pentru dame, de piele brună sau
 neagră, galoșate, cu capă, cu talpa bătută tare ca
 rufe, fasonul cel mai nou, foarte eleg. Mărimea după
 măsură. Toate 4 perechile costă numai Cor. 6 50.
 Expediere cu ramburs. 12 14-

G. GRÖNER, export de ghete, Cracovia Nr. 193.
 Schimbul e admis și banii retour.

Vinuri de masă esculente.

Stră cu 52 și 60 fleri la cumpărare
 de cel puțin 50 litre ofere negustoria
 de vinuri

57 54-

JOSEF SCHULTE
 Sibiu, strada Urezului 20.

500 Coroane plătesc celui-ce ar mai
 căpăta vre-odată durere

de dinți ori li va miroși gura după-ce va folosi apa
 de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fil. Ed. Bar-
 tilla-Winkler Viena 191. Sommergasse 1. In Sibiu;
 în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27;
 strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița
 Ounei 2; farmacia Tentsch; Meltzer, str. Gușteriței
 și str. Cisnădiei. In Bistrița: farmacia lui Herbert.
 Sebeșul-săseșc, farmacia Lederhilger: Sighișoara:
 farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți
 a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine
 plătite. La locurile unde nu să poate căpăta, trimi:
 8 sticle cu 5 cor. 80 fil. franco 56 10-

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment. Capsici comp.,
 Indicat pentru

Anker-Pain-Expeller

este un leac de cea mai valoare de mult, care
 să folosește de mulți ani ca fricțiune rigură
 la podagră, reumatism și răceală.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină va-
 loare să fim precauți la cumpărare
 și să primim numai sticle originale în
 fațale cu marca de scutire „Anker“ și cu
 numele Richter. Cu prețul de 80 fil., C. 1-40
 și Cor. 2— să căpăta aproape în toate far-
 maciile. Depozit principal la Iosif Török,
 farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
„Leul de aur“ în Praga. ::

Societate Elizabeth Nr. 1 nou.

Expediție zilnică. 298 56-42

În **America** unicul **Depozit de cărți românești** este

Biblioteca Română în New-York

65 St Marks Place. 145 19-

Este dar în interesul fiecărui Român care pleacă sau este în Statele-Unite sau Ca-
 nada, să ceară marele și ilustratul catalog al acestei singure instituțiuni ro-
 mâne care pe lângă tot felul de cărți, note muzicale, și ziare ce apar în Ro-
 mânia și Transilvania, are și un foarte bogat asortiment de instrumente mu-
 zicale; fonografe, gramafone, plăci și tuburi cu cântece românești, cea-
 sornice de tot felul, giuvaericele, mașini de scris, preparațiuni farmaceu-
 tice, articole de toaletă și alte mărfuri de foarte mare trebuință. — Catalogul
 se trimite fiecărui gratuit. — Se dau tot felul de informațiuni particulare adău-
 gând marcă pentru răspuns. — „Biblioteca Română“ primește și mijloace și tri-
 miterea de abonamente pentru „Foia Poporului“.

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia.

Clește de marcat
 oile 1 buc. C. 4 12

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.
 1 bucată C. 1.60 1.60 1.60 2.— 2.—

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă, eu schimb orice coasă provă-
 zută cu semnul [CFJ] care nu ar corespunde, chiar și atunci când ea a fost
 batută și întrebuințată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare incre-
 dere coasa aceasta. In decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coa-
 seler vândute.

Clește americane
 pentru botul por-
 cilor 1 buc. C.—80
 100 de inele la els
 C.—70

La cumpărare de 10 bucăți se dă o bucată pe deasupra!

Nicovale pt coase
 Forma fig. 2 3
 1 buc. C. —80 —80

Ciocane pentru coase
 Fig. 5 à 250 300 Fig. 6 à 350 grame
 1 buc. C. —70 —80 —85

Tiitoare de
 coase
 Nr. 4, 1 bucată
 C.—18

Nicovalele și ciocanele pentru coase se vând fiecare bucată sub garanță. Fiecare bucată
 care s'ar dovedi de prea tare sau prea moale, să schimbă.

La nicovalele și ciocanele penru coasă să fim atenți la insigniul meu comercial
 scutit in lege.

Aceste coase cu insigniul [CFJ] și ueltele de bătut coasa garantate să mai
 așă la următoarele firme: Abrud: Teofil Faur, Ioan Manovits. Albae: Romul To-
 dea, Onez, Ioan Czuzk. Agârbicini: Johann Schuller. Agrița: Brüder Gunne Filiale,
 Johann K. Schuller. A-Iulia: Depozitul Carol F. Jickeli. Apoldul-mare: And. Glatz, W. Roth.
 Andreas Eder. Avrig: Gustav A. Reschner, Albert Kisch. Bărbant: Dumitru Dădărlat. Bonic: Ni-
 colae Frâncu. Berghin: Nicolae Ionașiu. Bicz (Gyergyó): Lanczet Gizela Bolcaiu; Martin Wil-
 lesch, Fritz Knall. Bradu: Fritz Kis: h. Bucardea-Grănoasă: Chirilă Borza. Cacova: Dănil Iosof.
 Căța: Fritz Knall. Cârța: Moritz Lesmann. Cămpeni: Aurel Ioanele, Const. Gh. Bolog. O'lea George.
 Cărtge: Nicolae Triffa. Cetea: Costea Aleman. Cincul-mare: Daniel G. Andee. Cincul-mic: Johana
 Kaufmann. Cioba: Simion Socaci. Cisnădie: Mih. Mathias, Konsumverein, Johann Mesch. Cohalm:
 Karl Falk. Cristian: J. G. Conerth. Csigir: Johann Un:h. Chisfalău (Micești): Ioan Iván. Cuf:
 Todor Mocan, Dumitru Posa. Dicoa: Petru Poiana. Dobârea: Thomas Bachmann. Erue ul-mare:
 Israel Adolfiné. Feneș: Lorenz Ferencz. Făgăraș: Karl König. Frâna: Josef Schuster. Galda-de-sus:
 Ilie Iuga. Galda-de-jos: Ion Reciu. Gurariului: Ioan Tristiu, Ioana Tristiu. Hăpria: Ioan Laza.
 Henig: Ioan Micășuș. Hașag: Daniel Ungar. Husneșu: Michael Simonis. Jidveia: Johann Orendl.
 Samuel Wachsmann. Loamneș: Moritz Klein. Lopadea-română: Ilarie Iosof. Mercurea: Karl Kab-
 debo. Mihalt: Klein Markus, Arsenie Floarea. Noerichiu: Alfred Römer, Georg Buchholzer. Noal
 româneșc: Arnold Lesman. Oena-Sibintul: Avram Savu, Stoia Ioan Precup. O-Cârțișoara: Ioan
 Scorbetiu. O'ejdea: Mihály Kutscher. Orlat: Lolo Simion, George Baciu. Poiana: Ioan Bezdog.
 Poiana (Nyirmező): Nicolae Floas, Pianul-de-sus: Ilie Voisan, Ioan Nicoară, Pavel Romanțian.
 Pianul-de-jos: Reisz Salamon. Răhân: Luca Stoica. Riechdorf: Andreas Nemenz. Roșia-mont:
 Moldovan Gyuláné. Săsașu: Julius Kerekes. Săliște: Dumitru Roșca Căpitanu. Sântimbru: Dumitru
 Rosca. Scărișoara: Paraschiva Costea. Sebeșul-săseșc: Johann T. Gross. Șeica-mare: S.G.
 Theil, Julius Everth Șeica-mică: Johann Brantsch. Șelimbăr: Milea Irimie. Șlimnic: Fridrick
 Keul Spring. Nicolae Stoia. Sipoș Gyula. Șorostin: Elekes Lajos. Șona: Josef Graef, jun.
 & Victor. Șomărtia: Franz Seibal, Samuel Schmiedt. Streza-Cârțișoara: Ioan Stopu. Teiuș:
 Gerő Székelyhidy. Trăscău: Klocza János. Tilița: Vasilie Juga. Ungureii Mathias Stefan.
 Zlatna: Traian Baicu.

Tiitoare pentru cuți de coasă, emailate pe din lăuntru și pe din afară, 1 bucată C.—43
 și suflate cu zinc, foarte durabile, 1 buc. C.—40. Cuți de coase dela 10 fil. in sus, in asorti-
 ment bogat, 1 buc. C.—40. Cuți de bergamo albastre negre, insigniul [CFJ] 1 buc. C.—89.
 Coase de coase, pentru coase de cereale, 1 bucată C.—95. Greble de fer pentru coase de ce-
 reale, de șirofat pe coadele simple de coase de lemn, 1 bucată C. 1.40. Teve de gătle contra
 umărării vitelor, pentru vite Cor. 6.—, pentru viței Cor 5.50. 172 16-

Locuri de vânzare.

Pe hotarul comunei *Ludoșul mare* se află de vânzare d'n mână liberă mai multe locuri dimpreună cu un loc de casă în drumul Gusului.

Doritorii se pot adresa în *Sibiu, Färbergasse Nr. 23.* 265 3—3

Ludovic Ferencz,

CROITOR DE BĂRBAȚI

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului cele mai noue stofe de vară în mare asortiment

noutățile 59 34—

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stofe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stofe pentru pardisiuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rînd complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă.

Atențiune!

50.000 părechi de ghete.
4 părechi de ghete numai cor. 750

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat să lucreze, am fost încredințat a cheltui o mare cantitate de ghete adânc sub prețul de fabricare. Deci cu vînd Secăruia 2 păr. ghete cu șinoare, pentru domni și 2 păr. pentru dame, de piele brună sau neagră, galesată, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul cel mai nou, mărimea conform Nr. Toste 4 părechile costă numai 7 cor. espediție per rambursă.

H. Spingarn, Export de ghete
Orsovia Nr. 137. 9 18—

Schimbul e admis sau banii retour.

Important pentru cumpărători și proprietari de motoare!

MOTOARE DE BENZIN

stabile, precum și locomobile pentru îmblătit, și pentru agricultură, construcție proprie probată, sunt de vânzare cu prețuri ieftine, direct dela producător. Pentru construcție se garantează. Se execută ieftin și conștientos tot felul de reparaturi la motoare Düssel, motoare pentru oleu brut și benzin, sfredelire de cilindri, măciuci nouă, verigi, ventile, aparate pentru ulei și aprins, precum și toate lucrările ce vin înainte la motoare. 139 20—

Singurul atelier special în Transilvania

Ferd. Zaller

Institut pentru construcție de motoare, mașini și automobile

Sibiu, strada Franciscanilor Nr. 5.

Motoarele mele sunt executate foarte precis pe baza unei praxe îndelungate, de aceea sunt mult mai superioare altor motoare străine.

Toate în lume se scumpesc!

pâinea, carnea, chiria casei, — numai pîpucii și chetele executate în atelierul lui

Vasile Ban la „Cisma roșie“

după cum se numește prăvălia lui, se ieftinesc 161 16—

Pentru ce? Pentru că această renumită prăvălie de încălțăminte s'a mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage jos chiria. De aceea el poate lîfera pîpuci buni și trainici pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN SIBIU, Strada Ounei (Burgergasse) Nr. 7. Casa proprie.

Dumineca deschis până la 10 oare înainte de amiază.

COMANDELE DIN AFARA SE VOR EXECUTA PUNCTUOS CA ȘI PANA ACUM.

Berea albă și neagră

Bereria dela **Trei-Stejari**

in SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 107 23—

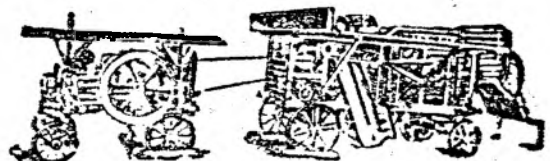
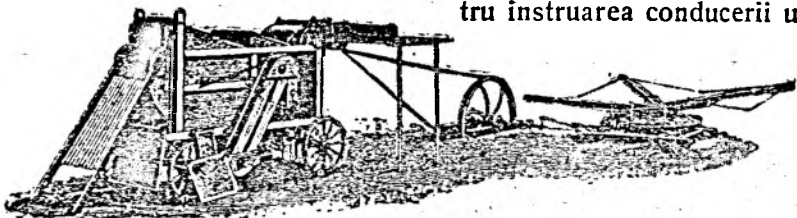
Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

Frații Gömöri * Budapesta, IX., Boráros-tér Nr. 2.

Magazin dela fabrică pentru mașini economice

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier **K. & R. Jezek în Blansko.**

NOU! NOU! Cea mai simplă și mai completă garnitură de Mașini de îm-blătît cu motor în timpul de acum. Pentru instruirea conducerii unei astfel de mașini se trimite gratis cumpărătorilor un manual.

Construcția cea mai nouă.

83 25—52

Mai departe recomandăm economilor mașini de sămănat, construcția cea mai nouă, tăvăluguri pentru sdrobitul pietrișului și tot felul de mașini economice, apoi mașini pentru fabricarea de cărămidă, țiglă de coperit, țiglă de ciment pentru coperit, alte mărfuri de ciment, precum și forme de fier pentru fabricarea de țevi de ciment și țevi la fântâni și mașini pentru spargerea pietrii.

Vârtejuri de îmblătît și curățit, cari merg foarte ușor, cu întocmirea în formă de sac, prin ceea-ce cu ajutorul a 3—4 cai, foarte ușor se poate îmblătî.

Mașinile numite mai sus le lîferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată.

Cumpărători serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă personal pe speșele noastre, prin

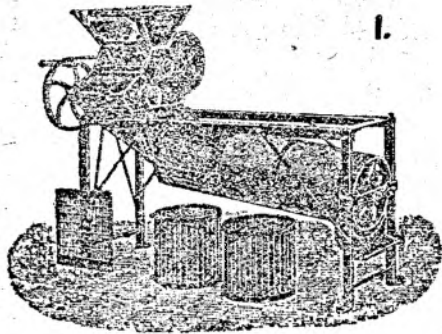
ceea-ce cumpărătorii cruță proviziunea agentului, ajung deci mai ieftin în posesia mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

Mașinile, cari au fost lîferate prin firma **FRAȚII GÖMÖRI**, au fost bine primate preste tot locul și sunt recomandate cu căldură la toți economii.

Catalog și preliminar de speșe se trimite la cerere gratis.

Observă! Ce va sămăna omul, aceea va și recolta!

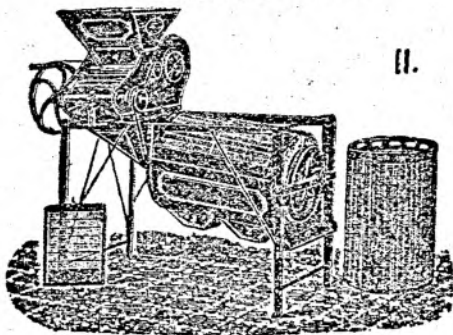
Vânturătorile sunt în general sau pentru săcară și grâu, sau pentru orz și ovăs întocmite. Prestațiunile arătate au valoare pentru săcară sau grâu; la orz prestațiunea e cu vre-o 15%, iar la ovăs cu vre-o 30% mai mică.

I.

Clasa I-a. Acestea sunt vânturătorile ordinare pentru curățit săcară și grâu, asemenea orz și ovăs, dacă acestea din urmă nu conține mazărice în forma linteii; dacă conține de acestea, atunci este de dorit ca să se schimbe cilindrul.

Furnitură: 3 sâte pentru cilindru, 2 sâte de scuturat.

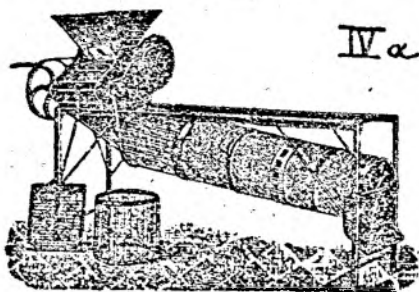

II.

Clasa II-a. Vânturătoarea clasa II-a curăță cerealele ca și vânturătoarea clasa I-a de toată neghina, sortează însă totodată grăunțe în 2 sau 3 mărimi. Dacă orzul și ovăsul nu conține mazărice în forma linteii, atunci se potrivește vânturătoarea și pentru săcară și grâu; adică pentru toate 4 felurile de cereale, dacă însă conține neghină, atunci este de dorit a să schimbe cilindrul.

Furnitură: 2 mantale de sortat, 2 sâte de scuturat.

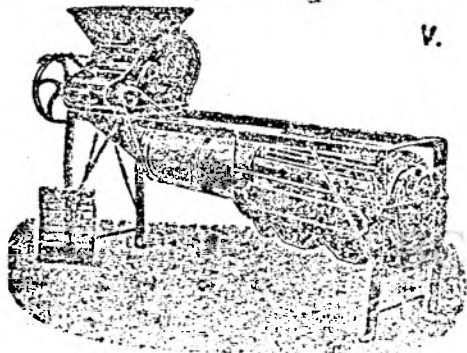
La comandare trebuie să se spună, dacă cerealele se sortează în 2 sau 3 sorte.

IV a

Clasa IV-a. Vânturătoarea clasa IV-a a) curăță amestecături de fructe care în mărimea lor nu sunt egale; d. e. ovăsul din grâu, orzul din grâu, ovăsul din orz, și aceste sorte de bucate totodată le curăță.

Furnitură: 2 mantale de sortat, 2 sâte de scuturat.

V.

Clasa V-a. Vânturătoarea universală servește, ca să despartească ovăsul sau orzul din grâu sau ovăsul din orz, să curețe grâul sau orzul de toată neghina și totodată fructele curățite să le sorteze după mărime. Dacă cerealele sunt tare amestecate cu ovăs sălbatic, să recomandă în spec. I vânturătoarea aceasta.

Furnitură: 2 mantale de sortat, 2 sâte de scuturat.

272 1-2

Prețurile pentru vânturători clasa I, I a, I, II, Clasa IV a, I, II sunt prețuri ocazionale și au valoare numai atâta, cât ajunge marfa din deposit.

Toate vânturătorile numite mai sus sunt cu tinichea patentată rotunzită.

Avantajele vânturătorilor cu tinichea patentată rotunzită sunt următoarele: 1. 25 procente prestațiune mai mare, 2. curățire absolută a cerealelor, 3. nici o pierdere la grăunțe bune, 4. nu se astupă găuricile, 5. durează mai mult, fiindcă e mai tare în material.

Carol F. Jickeli, în Sibiu și în Alba-Iulia.

Marca	Prestațiune pro timp pe oră în Kg	Mărimea cilindrilor	Lătime		Prețul în coroane pentru	
			cu ventilat	Lun-gime	Săcară și grâu	orz și ovăs
I b	110	250	575	1450	114—	cu 5%
I a	150	300	625	1625	120—	mai
I	240	350	675	1825	160—	scumpă
II	420	400	725	2100	220—	

Marca	Prestațiune pro timp pe oră în Kg	Mărimea cilindrilor	Lătime		Prețul în coroane pentru	
			cu ventilat	Lun-gime	Săcară și grâu	orz și ovăs
I	410	410	640	1350	191—	cu 5%
II	470	470	700	1475	248—	mai
III	420	530	750	1725	332—	scumpă
III	600	590	800	1950	427—	

Marca	Prestațiune pro timp pe oră în Kg	Mărimea cilindrilor	Lătime		Prețul în coroane pentru	
			cu ventilat	Lun-gime	Săcară și grâu	orz și ovăs
I a	80	300	625	1925	186—	cu 5%
I	115	350	675	2180	190—	mai
II	200	400	725	2530	260—	scumpă
III	300	450	775	2910	396—	

Marca	Prestațiune pro timp pe oră în Kg	Mărimea cilindrilor	Lătime		Prețul în coroane pentru	
			cu ventilat	Lun-gime	Săcară și grâu	orz și ovăs
I a	95	410	640	1910	240—	cu 5%
I	150	470	700	2120	303—	mai
II	240	530	750	2460	390—	scumpă
III	360	590	800	2865	496—	

2 sau 3 băieți

de școală pot primi cost și cvartir în Sibiu, Rosenanger Nr. 23. 251 2-1

Birou de informații.

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în Budapesta birou de informații și

24 30—

Agentură Românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministere și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2-3 zile ori și mai, rezolvând toate chestiunile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbase în persoană cu referențiale cauzei și rezolvire favorabilă.

Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. Olariu,

Budapest. Lajos utca No. 141, III/19.

Singurul institut de asigurare ardelean

„TRANSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

60 34—

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai eficiente, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termin fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910 K 5.003.540 78
Capitale asigurate pe viață 4.834.801 12
achitate 4.571.035 31

Starea asigurărilor cu foc K 119.839.992 —
sfârșitul anului 1910 viață . 11.020.267 —
Fonduri de întemeiere și de rezervă 2.428.317 —

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile. Persoane versate în Acquisiții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile.